

SPRAWOZDANIE

≡≡≡ KOMISYI ≡≡≡

DLA ROZSZERZENIA GRANIC KRAKOWA

ORAZ SEKCYI SKARBOWEJ
I SEKCYI PRAWNICZEJ RADY MIASTA

W SPRAWIE POŁĄCZENIA

KRÓL. WOLNEGO MIASTA PODGÓRZA
Z STOŁ. KRÓL. MIASTEM KRAKOWEM

1913.

NAKŁADEM GMINY MIASTA KRAKOWA.

CZCIONKAMI DRUKARNI ZWIĄZKOWEJ W KRAKOWIE (MIKOŁAJSKA 13) POD ZARZĄDEM A. SZYJEWSKIEGO.

1913.

WYKAZ

KOMISYI

WYKAZ

WYKAZ

WYKAZ

WYKAZ

WYKAZ

SPIS RZECZY.

CZĘŚĆ PIERWSZA.

	Str.		Str.
I. Wstęp	7	III. Powody rozszerzenia granic Krakowa przez przyłączenie do niego miasta Podgórze	21
II. Król. woln. m. Podgórze w porównaniu z Krakowem	13	IV. Projekt układów o połączenie się miasta Podgórze z miastem Krakowem	22
1. Obszar	13	V. Projekt układów z Radą powiatową wielicką	24
2. Plość domów	14	VI. Projekt ustawy w przedmiocie połączenia się król. woln. miasta Podgórze z stoł. król. miastem Krakowem	26
3. Liczba ludności	14	VII. Wnioski	27
4. Dochody i wydatki	14		
5. Majątek i długi	15		
6. Stosunki podatkowe	18		
7. Gminna ordynacya wyborcza	20		

CZĘŚĆ DRUGA.

ZALĄCZNIK I. Projekt układów w sprawie połączenia król. woln. miasta Podgórze z stoł. król. miastem Krakowem.

D Z I A Ł I.

Sprawy polityczne i administracyjne.

	Str.
Art. 1. Mandat do Parlamentu	31
„ 2. Mandat do Sejmu krajowego	31
„ 3. Reforma ordynacyi wyborczej gminnej	31
„ 4. Plość mandatów do Rady miasta Krakowa	32
„ 5. Członek Prezydium	32
„ 6. Komisya dla spraw dzielnicy Podgórze	32
„ 7. Filia Magistratu	32
„ 8. Urzędy państwowe	33
„ 9. Kasa Oszczędności miasta Podgórze	33
„ 10. Cmentarze	34
„ 11. Izraelicka Gmina wyznaniowa	34
„ 12. Straż pożarna	34
„ 13. Czyszczenie miasta	34
„ 14. Talard	34
„ 15. Powiatowa Kasa chorych	34
„ 16. Dom dla służby	34

D Z I A Ł II.

Warunki skarbowe.

Art. 17. Podatki domowo-czynszowy, gruntowy i zarobkowy	35
„ 18.) Akcyza (podatki konsumcyjne) i opłaty	35
„ 19.) mytnicze	35

Art. 20. Majątek prawa	36
„ 21.) Potrzeby publiczne i kontynuowanie akcyi pożytku publicznego	36
„ 22.) Zobowiązanie Wielickiej Kasy oszczędn.	36
„ 23. Zobowiązanie Wielickiej Kasy oszczędn.	36
„ 24. Odszkodowanie dla Powiatu wielickiego	36
„ 25. Fundusz emerytalny urzędników i służb m. Podgórze	37
„ 26. Niedobór budowy kościoła	37

D Z I A Ł III.

Sprawy inwestycyjne, komunikacyjne, przemysłowe, handlowe, sprawy dotyczące oświaty i urządzeń społecznych, przedsiębiorstw gminnych i robót publicznych, sprawy sanitarne i inne.

	Str.
Art. 27. Pożyczka inwestycyjna	37
„ 28. Utrzymanie ulic	37
„ 29. Regulacya ul. Wolskiej, Kraszewskiego i Łagiewnickiej	37
„ 30. Przedłużenie ul. Kącik	37
„ 31. Bruki	38
„ 32. Droga do Bonarki i Łagiewnik	38
„ 33. Most na Wiśle im. Ces. Franciszka Józefa I.	38
„ 34. Oświetlenie miasta	38
„ 35. Tramwaj elektryczny	38
„ 36. Przystanek osobowy przy ul. Kącik	39
„ 37. Ładownia Podgórze-Wisła	39
„ 38. Taryfa dorózkarska	39
„ 39. Filia c. k. Urzędu pocztowego	39
„ 40. Ochrona przemysłu w Podgórzu w ogóle	39
„ 41. Grunta na cele przemysłowe	39

CZĘŚĆ I.

I.

Wstęp.

Rokowania o połączenie się obu sąsiednich miast Krakowa i Podgórze rozpoczęły się w roku 1903 pismem Prezydium miasta Krakowa z zapytaniem, czy i pod jakimi warunkami Podgórze skłonneby było połączyć się z Krakowem. Na pismo dotyczące odpowiedziała Rada miasta Podgórze w roku 1904, że weźmie sprawę pod rozwagę, jeśli dotyczący wniosek uchwali Rada miasta Krakowa.

W roku 1904 poparł akcję rozszerzenia granic Krakowa na posiedzeniu w dniu 12 listopada Sejm krajowy, powziąwszy w tej sprawie następujące uchwały:

- I. „Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w celu rozszerzenia terytorium stoł. król. miasta Krakowa przeprowadził jak najspieszniej rokowania z gminą miasta Krakowa oraz z temi w pobliżu Krakowa leżącemi gminami, których połączenie ze stoł. król. miastem Krakowem okaże się potrzebnem ze względu na przyszły rozwój miasta Krakowa, ze względu na ekonomiczne i kulturalne interesa ludności te gminy zamieszkującej, a zwłaszcza ze względu na potrzebę takiego usytuowania głównego portu, by port ten położony był na terytorium stoł. król. miasta Krakowa i czynił najskuteczniej zadość interesom handlowym i przemysłowym tego miasta“.
- II. „Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w powyższej sprawie przeprowadził jak najspieszniej rokowania z c. k. Rządem, celem uregulowania łączącej się z nią kwestyi rozszerzenia rejonu akcyzowego i zmiany granic politycznych powiatów“.
- III. „Na podstawie przeprowadzonych rokowań przedłoży Wydział krajowy na najbliższej sesyi sejmowej projekt ustawy krajowej, regulującej sprawę połączenia wyż. określonych gmin z stoł. król. miastem Krakowem, względnie złoży Sejmowi sprawozdanie“. Na tej podstawie wdrożył Wydział krajowy rokowania z gminami sąsiednimi Krakowa, a przedewszystkiem z król. wolnem miastem Podgórzem. W dniu 8 marca 1905 roku odbył Wydział krajowy konferencyę z reprezentantami miasta Krakowa, na której omówiono i uzasadniono potrzebę rozszerzenia granic Krakowa. W dniu 13 marca 1905 roku odbyło się w Krakowie posiedzenie delegatów miasta Podgórze pod przewodnictwem członka Wydziału krajowego Dra Józefa Wereszczyńskiego, przy współudziale radcy Wydziału krajowego Dra Michalczewskiego. Na tem posiedzeniu oświadczyli się delegaci miasta Podgórze odmownie wobec kwestyi połączenia się miasta Podgórze z Krakowem i na tem rokowania z miastem Podgórzem zostały na dłuższy czas przerwane.

Za główny powód odmownego stanowiska podali delegaci Podgórze brak przekonania, że Kraków poddała ciężarom finansowym wobec gmin przyłączyć się mających, a następnie, że Podgórze rozwija się pomyślnie, zwłaszcza jako miasto fabryczne i że dla tego względu utrzymanie odrębności Podgórze, na razie przynajmniej, nie może być uważane za coś przeciwnego patriotyzmowi.

Miasto Kraków rozpoczęło przy pomocy Wydziału krajowego rokowania z innemi gminami sąsiednimi Krakowa, które doprowadziły do pomyślnego rezultatu, albowiem ustawą

z dnia 13 listopada 1909 r. Nr. 148 Dz. u. k. zostały przyłączone do Krakowa gminy: Zakrzówek, Dębniki, Półwie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Czarna Wieś z Kawiorami, Nowa Wieś Narodowa, Łobzów, Krowodrza, część Prądnika Białego, część Prądnika Czerwonego z Olszą, Grzegórzki-Piaski, a oprócz tego obszary dworskie: Zakrzówek, Dębniki, Półwie Zwierzynieckie, Zwierzyniec.

Ustawą z dnia 19 grudnia 1910 r. Nr. 243 Dz. u. kr. zostały w dalszym ciągu przyłączone do Krakowa gminy: Dąbie z przysiółkami Beszcz i Głębinów, oraz Ludwinów, tudzież obszar dworski Ludwinów.

Ustawą wreszcie z dnia 29 listopada 1911 r. Nr. 137 Dz. u. k. przyłączoną została do Krakowa gmina Płaszów, oraz obszar dworski Płaszów.

Przez powyższe ustawy zostało do Krakowa przyłączonych 12 gmin sąsiednich w całości, 2 gminy częściowo i 6 obszarów dworskich. Uchwała Rady miasta Krakowa, zatwierdzająca umowy z powyżej wymienionymi gminami i obszarami dworskimi o połączenie się, z wyjątkiem Płaszowa i zatwierdzająca projekt o ich przyłączeniu do Krakowa, zapadła w dniu 19 września 1907 roku.

W dniu tym powzięła Rada miasta Krakowa również i następującą uchwałę:

„Rada miasta Krakowa uznaje potrzebę przyłączenia do miasta Krakowa: miasta Podgórze i gminy Płaszów wraz z obszarem dworskim Płaszów, oraz części obszarów dworskich Olsza i Piaski aż po rzekę Białuchę, wreszcie obszaru dworskiego Łobzów i upoważnia Prezydium miasta i Komisję dla rozszerzenia granic Krakowa do ponownego nawiązania rokowań z zarządami powyższych gmin i obszarów dworskich, celem zawarcia odpowiednich układów, względnie do podjęcia odpowiednich kroków, celem przyłączenia do Krakowa terytoriów trzech na końcu wymienionych obszarów dworskich specjalnym aktem ustawodawczym lub administracyjnym“.

Z powodu odmownego oświadczenia się w sprawie połączenia Podgórze z Krakowem pierwszego z tych miast, musiała akcja rozszerzenia granic Krakowa pójść odwrotną, jak iść była powinna, drogą i zamiast rozpocząć się od miasta Podgórze, które w tym pierścieniu sąsiednich gmin Krakowa stanowiło kamień drogocenny, musiało się naprzód przyłączyć pierścień gmin przyległych, a na końcu dopiero starać się o uzupełnienie go miastem Podgórzem.

Przerwane w roku 1905 pertraktacje z miastem Podgórzem o połączenie się z Krakowem podjęto ze strony Prezydium miasta Krakowa dopiero w roku 1910.

Wkrótce po faktycznym połączeniu z Krakowem pierwszej partii sąsiednich gmin i obszarów dworskich, które nastąpiło w dniu 1 kwietnia 1910 roku, zwróciło się Prezydium miasta Krakowa pismem z dnia 3 maja 1910 r. L. 267/prez. do Rady miejskiej w Podgórzu z propozycją o ponowne nawiązanie rokowań, celem połączenia się obu sąsiednich miast.

Burmistrz miasta Podgórze odpisał w dniu 18 maja 1910 r. L. 6094, że Rada tegoż miasta na posiedzeniu w dniu 12 maja uchwaliła, nie przesądzając swego stanowiska, odnieść się do Prezydium miasta Krakowa o udzielenie odpowiedniego materiału statystycznego i podanie warunków, pod jakimi Prezydium proponuje połączenie.

Wskutek powyższej uchwały zaprosił Prezydent miasta Komisję dla rozszerzenia granic Krakowa na posiedzenie w dniu 27 maja 1910 r. i na tem posiedzeniu przedstawił referent Magistratu opracowane materiały statystyczne, dotyczące: ilości ludności, domów, majątku i długów, podatków bezpośrednich, podatków, dodatków i opłat konsumcyjnych, myta i rzeźni w Krakowie i w Podgórzu, oraz daty co do reformy gminnej ordynacji wyborczej w Krakowie.

Następnie powzięła Komisya dla rozszerzenia granic Krakowa na posiedzeniu w tym samym dniu uchwały, obejmujące propozycje co do najważniejszych punktów układów o połączeniu się obu miast, czyniąc tem samem zadość życzeniu wyrażonemu przez Radę miasta Podgórze, aby przedstawić projekt warunków, pod którymi połączenie Podgórze z Krakowem nastąpić mogło.

W skład Komisji dla rozszerzenia granic Krakowa wchodzili w tym czasie: Prezydent miasta prof. Dr. Juliusz Leo, pierwszy wiceprezydent miasta Dr. Henryk Szarski, drugi wice-

prezydent miasta Józef Sare, oraz Radcy miejscy: Beringer Wandalin, Bialik Józef, Dr. Bobilewicz Adam, Daszyński Ignacy, Dattner Maurycy, Dąbrowski Szymon, Dr. Doboszyński Adam, Federowicz Jan Kanty, Dr. Gertler Julian, Dr. Gross Adolf, Dr. Guńkiewicz Bronisław, Hałatkiewicz Jan, Jarra Marcin, Judkiewicz Jakób, Kosobucki Piotr, Dr. Landau Ignacy, Miedniak August, Dr. Meisels Adolf, Peroś Jan, Stachowski Stanisław, Dr. Staniszewski Walenty, Dr. Starzewski Maryan, Dr. Tilles Samuel, Uderski Edward, Dr. Wasung Władysław.

Ze strony Magistratu brali udział w posiedzeniach Komisji: Dyrektor Magistratu Grodyński Władysław, st. radca Budownictwa miejskiego Świerzyński Stanisław, radca Magistratu i naczelnik Administracji akcyzy Dr. Marcei Zawadzki i referent, sekretarz Magistratu Dr. Rudolf Sikorski.

Zebrane przez Magistrat materiały statystyczne oraz uchwały Komisji dla rozszerzenia granic Krakowa zostały przesłane Radzie miejskiej w Podgórzu dnia 4 czerwca 1910 r. do L. 45991/Prez., a następnie zostały wydane drukiem, aby członkowie Rady miasta Podgórza mogli swobodniej z dat i uchwał przesłanych korzystać.

Do materiałów powyższych dołączono jeszcze obliczenie porównawczego obciążenia miasta Podgórza podatkami bezpośrednimi i dodatkami do nich przed i po ewentualnym połączeniu się z Krakowem, wedle stanu z roku 1909.

Po wakacjach letnich rozpoczęto w Podgórzu studia nad datami przesłanymi z Krakowa, które trwały aż do jesieni 1911 roku. Szerokie koła obywatelskie, jak właściciele realności, kupców, szynkarzy, partye robotnicze itp., brały udział w tych studiach, przy czem Magistrat Krakowa na żądanie często dostarczał dat i wyjaśnień.

W tym czasie pracował Zarząd miejski w Krakowie nad przyłączeniem do Krakowa gmin: Dąbie, Ludwinów, Płaszów, oraz obszarów dworskich Ludwinów i Płaszów.

Rozszerzenie granic Krakowa znalazło zawsze życzliwe poparcie w Wydziale krajowym i w Sejmie.

Na posiedzeniu Sejmu krajowego w dniu 3 listopada 1910 roku, na którym zostało uchwalone przyłączenie do Krakowa gminy i obszaru dworskiego Płaszów, przedstawił poseł Halban, w zastępstwie nieobecnego posła Ekscellencyi Hr. Antoniego Wodzickiego, rezolucję następującą:

„W myśl dyrektywy, wydanej Wydziałowi krajowemu uchwałą z dnia 12 listopada 1904 roku Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby bezzwłocznie przystąpił do przeprowadzenia rokowań z gminą stoł. król. miasta Krakowa i miasta Podgórza w sprawie połączenia się obu tych miast i przedłożył Sejmowi na najbliższej sesji sprawozdanie w tej sprawie, wraz z projektem odnośnej ustawy krajowej“.

Rezolucya powyższa została przez Sejm uchwaloną.

Wskutek tej uchwały odniósł się Wydział krajowy do Rady gminnej w Podgórzu i wezwał ją do oświadczenia się w tej sprawie.

W Podgórzu kwestya połączenia się tego miasta z Krakowem poruszyła wszystkie warstwy mieszkańców i zaczęli się wytwarzać zwolennicy i przeciwnicy przyłączenia Podgórza do Krakowa.

Zarząd miasta Podgórza, postępując gruntownie i ostrożnie, dopiero w dniu 24 października 1911 roku poddał kwestyę omawianą pod obrady Rady gminnej i na tem posiedzeniu uchwalono 27 głosami przeciw 2 nie przyłączać się do Krakowa.

Nadzwyczaj rozwinięty krytycyzm i ostrożność, wzbudzona poczuciem odpowiedzialności za tak doniosły krok wobec przyszłych pokoleń, kierowały powyższą uchwałą. Już w skrajności powziętej uchwały oraz w powszechnie uznawanej doniosłości myśli połączenia się obu miast, tudzież w równoczesnej nader intensywnej a świetnej epoce rozwoju Krakowa, która właśnie z powodu swej intensywności różnie a sprzecznie była osądzaną — tkwiła zapowiedź dalszych rokowań i coraz to większego zbliżania się obu miast.

Rada miasta Podgórza oparła swą uchwałę na przekonaniu, że w razie połączenia się Podgórza z Krakowem spadną na to miasto wielkie ciężary z powodu akcyzy i wyższych w Krakowie podatków, tudzież z powodu możności zapanowania w Podgórzu drożyzny mieszkań, która wówczas istniała w Krakowie.

Dalej podnoszono na posiedzeniu Rady gminnej w Podgórzu, że ustawa wyborcza tego miasta jest lepszą niż w Krakowie, a obok tego dawano wyraz powątpiewaniu, czy Kraków, którego obszar wzrósł z 7:35 klm. kwadrat. na 41:42 klm. kwadrat., podoła finansowo zadaniom, jakie z tak wielkiego rozszerzenia granic na niego spadną.

Mimo uchwały Rady gminnej w Podgórzu z dnia 24 października 1911 roku, podjął Wydział krajowy w wykonaniu uchwały Sejmu krajowego z 3 listopada 1910 roku przeprowadzenie pertraktacji pomiędzy reprezentantami miast Krakowa i Podgórza, oraz Rady powiatowej wielickiej w sprawie połączenia się miasta Krakowa z Podgórzem i rozpiisał pierwsze wspólne posiedzenie dla delegacji powyższych na dzień 5 stycznia 1912 roku, które odbyło się w Krakowie.

Ze strony Wydziału krajowego wziął udział w powyższym posiedzeniu członek Wydziału krajowego Mieczysław Onyszkiewicz i radca tegoż Wydziału Bronisław Schworm.

Ze strony miasta Podgórza przybyli jako delegaci: Burmistrz miasta Podgórza Franciszek Maryewski, oraz radni: Dr. Aronsohn Samuel, Dr. Emilewicz Józef, Gadomski Stanisław, Liban Władysław, Dr. Oberländer Salomon, inż. Rolle Karol, tudzież dyrektor Magistratu miasta Podgórza: Kowalski Karol.

W zastępstwie interesowanej Rady powiatowej wielickiej przybyli: Marszałek Powiatu Emanuel Winter, oraz członkowie Rady powiatowej: inż. Wiktor Skołyśzewski, Józef Śliwiński i sekretarz Rady powiatowej Dr. Kazimierz Szczepański.

Z Krakowa przybyli delegaci: Prezydent miasta prof. Dr. Juliusz Leo, I. wiceprezydent miasta Dr. Henryk Szarski, II. wiceprezydent miasta c. k. radca dworu Józef Sare, a następnie rady miejscy: Bazes Gustaw, Dattner Maurycy, Dąbrowski Szymon, Federowicz Jan Kanty, Hałatkiewicz Jan, Iglicki Stefan, Dr. Landau Ignacy, Dr. Tilles Samuel.

Ze strony Magistratu miasta Krakowa wzięli udział w obradach: Dyrektor Magistratu Grodyński Władysław; starsi radcowie Budownictwa miejskiego Andrzej Kłeczek i Stanisław Świerzyński; starszy radca Magistratu, naczelnik Administracji akcyzy Dr. Marceł Zawadzki; referent, radca Magistratu Dr. Rudolf Sikorski i wicesekretarz Magistratu Dr. Kazimierz Windakiewicz.

Posiedzenie powyższe zagał, jako przewodniczący, członek Wydziału krajowego Mieczysław Onyszkiewicz, podnosząc, iż Wydział krajowy, zwołując dzisiejsze posiedzenie spełnia polecenia Sejmu z roku 1904 i 1910, a zarazem dał wyraz nadziei, iż mimo odmownej w sprawie połączenia się z Krakowem uchwały Rady miasta Podgórza z dnia 24 października 1911 r., nie powinno być wykluczone bliższe porozumienie się obu miast co do mnóstwa wspólnych kwestyi gospodarczych, a w następstwie tego zbliżenie w kwestyi połączenia się.

Burmistrz miasta Podgórza oświadczył, iż ze względu na uchwałę Sejmu i wezwanie Wydziału krajowego, delegaci Podgórza w uznaniu powagi tych instytucji przybyli na posiedzenie, lecz podniósł, że wobec odmownej uchwały Rady miasta nie mogą wchodzić w żadne układy.

Na posiedzeniu powyższym tłumaczył następnie burmistrz miasta Podgórza przyczyny, dla których w sprawie połączenia się Podgórza z Krakowem Rada pierwszego z tych miast powzięła uchwałę odmowną, w dalszym zaś ciągu szereg mowców omawiał stosunki, łączące oba miasta i przemawiające za wdrożeniem układów, celem ich połączenia się.

Przewodniczący zebrał w końcu wyniki posiedzenia i stwierdził, że przemówienia obecnych wykazały, iż kwestya połączenia się obu sąsiednich miast okazuje się tylko zagadnieniem czasu.

Następnie zapowiedział przewodniczący, iż Wydział krajowy będzie prowadził pertraktacje dalej i dał wyraz nadziei, że delegaci Podgórza uzyskają od swej Rady upoważnienie do prowadzenia układów.

Następne posiedzenie dla prowadzenia pertraktacji zwołał Wydział krajowy na dzień 13 maja 1912 roku.

Delegatami Wydziału krajowego byli: Członek Wydziału krajowego, poseł na Sejm krajowy Mieczysław Onyszkiewicz i radca Wydziału krajowego Bronisław Schworm.

Z miasta Podgórze przybyli delegaci: Burmistrz miasta, poseł na Sejm krajowy Franciszek Maryewski, oraz radni: Dr. Aronsohn Samuel, Dr. Bobrowski Emil, Breuer Karol, Dr. Emilewicz Józef, Dr. Górski Karol, Grządziel Ignacy, Grünberg Jakób, Liban Władysław, Łuczko Karol i inż. Rolle Karol, tudzież z Magistratu miasta Podgórze: Sekretarz Przeorski Tadeusz.

Powiat wielicki przysłał jako delegatów: Marszałka Powiatu, notaryusza Emanuela Wintera, wicemarszałka Józefa Śliwińskiego, członków Wydziału: posła na Sejm krajowy inż. Wiktora Skołyszewskiego i burmistrza Wieliczki Dr. Franciszka Aywasa, tudzież sekretarza Rady powiatowej Dr. Kazimierza Szczepańskiego.

Komisya Rady miasta w Krakowie, wybrana dla sprawy rozszerzenia granic, składała się w tym czasie prócz członków Prezydyum miasta z 24 radców, a mianowicie wchodzili w jej skład: Prezydent miasta Dr. Leo, wiceprezydenci miasta Dr. Szarski i c. k. radca dworu Józef Sare, oraz radcy miejscy: Bazes, Beringer, Dattner, Daszyński, Dąbrowski, Dębicki, Dr. Doboszyński, Federowicz Jan Kanty, Dr. Gertler, Dr. Guńkiewicz, Hałatkiewicz, Iglicki, Jarra, Kosobudzki, Dr. Landau Ignacy, Margulies, Dr. Meisels, Miedniak, Peroś, Dr. Starzewski Marryan, Suski, Dr. Tilles i Wolny.

Do prowadzenia pertraktacji z Podgórzem wybrała Komisya ze swego łona Subkomitet, który wziął udział w posiedzeniu, rozpisaniem na dzień 13 maja przez Wydział krajowy.

W skład powyższego Subkomitetu wchodzili jako delegaci z Krakowa: Prezydent miasta Dr. Leo, I. wiceprezydent miasta Dr. Szarski, II. wiceprezydent miasta c. k. radca dworu Józef Sare, oraz radcy miejscy: Dattner Maurycy, Daszyński Ignacy, Hałatkiewicz Jan, Federowicz Jan Kanty, Iglicki Stefan, Dr. Landau Ignacy, Dr. Tilles Samuel, tudzież członkowie Magistratu: Dyrektor Magistratu Władysław Grodyński; Dr. Tomasz Janiszewski, fizyk miejski; st. radca Budownictwa Andrzej Kłeczek; Dyrektor miejskiej Izby obrachunkowej Jan Krzyżanowski; sekretarz Magistratu Dr. Ryszard Reiner; st. radca Magistratu, nacelnik Administracyi akcyzy Dr. Marcełi Zawadzki; referent, radca Magistratu Dr. Rudolf Sikorski, oraz prowadzący protokół: Wicesekretarz Dr. Kazimierz Windakiewicz i Kazimierz Sarnecki.

Po zagajeniu obrad przez przewodniczącego, członka Wydziału krajowego, Mieczysława Onyszkiewicza, oświadczył burmistrz miasta Podgórze, że Rada tegoż miasta upoważniła obecnych delegatów do wybadania warunków, pod jakimi połączenie Podgórze z Krakowem dałoby się przeprowadzić, lecz że sobie zastrzegła ostateczną decyzję.

Celem ułatwienia obrad przedstawił Burmistrz miasta Podgórze szereg warunków połączenia się obu miast, obejmujących zarazem różne postulaty miasta Podgórze.

Warunki te dotyczyły kwestyj politycznych, administracyjnych, skarbowych, gospodarczych, inwestycyjnych, sanitarnych, przemysłowo-handlowych i urzędzeń w okresie przejściowym w czasie przyłączenia.

Nad tymi warunkami rozwinęła się ogólna dyskusya, którą zakończono wyborem ze strony Krakowa i Podgórze subkomitetów do szczegółowego zbadania przedstawionych warunków i ułożenia na ich podstawie układów o połączenie się.

Do wybranego już poprzednio Subkomitetu Komisji dla rozszerzenia granic Krakowa zostali dodatkowo przydzieleni radcy miejscy: Bazes Gustaw, Beringer Wandalin i Peroś Jan. W miejsce zmarłego członka Subkomitetu, radcy bł. p. Maurycyego Dattnera, został powołany członek Komisji, radca Dr. Doboszyński.

Z grona radców Podgórze wybrano do Subkomitetu radnych: Dra Aronsohna, Dr. Bobrowskiego, Dr. Emilewicza, Władysława Libana i inż. Rollego.

Od tego czasu rozpoczęła się praca Subkomitetów obu miast. Ze strony Podgórze zamiast wybranego Subkomitetu brała udział w obradach zawsze cała Komisya, która była obecną na posiedzeniu w dniu 13 maja.

Subkomitety obu miast odbywały częste narady z osobna, a wspólne posiedzenia odbyły się w dniach 3 czerwca i 25 listopada 1912 r., oraz w dniu 15 lutego i 7 kwietnia 1913 r.

Na pierwszym z tych posiedzeń przedłożył Subkomitet miasta Krakowa swą odpowiedź na warunki przedłożone przez Podgórze w dniu 13 maja 1912 r. Na drugim posiedzeniu przedstawiła Komisya miasta Podgórze projekt układów, które gotowa byłaby przedłożyć swej Radzie do powzięcia ostatecznej w tej sprawie decyzji. Na posiedzeniu zaś 15 lutego 1913 roku załatwiono pozostające jeszcze z poprzedniego posiedzenia punkta sporne i ustalono ich treść i formę.

Poza tem odbyła się jeszcze kilkakrotna wyrównawcza wymiana pism pomiędzy Magistratami obu miast, na podstawie narad i uchwał obu Subkomitetów, których rezultatem było ostateczne wykończenie poszczególnych artykułów układu o połączenie się obu miast tak pod względem treści, jakoteż i stylu.

Ogółem odbył Subkomitet Komisji dla rozszerzenia granic Krakowa w r. 1912 — 11 posiedzeń, a w roku 1913 w styczniu, lutym i marcu 8 posiedzeń. Prócz tego odbyły po kilka posiedzeń specjalnie wybrane Komitety, złożone z wysłanników obu Subkomitetów i obu Magistratów, a to dla zbadania i ułożenia sprawy obowiązywania w Podgórzu po jego połączeniu się z Krakowem ustawy budowlanej, oraz sprawy Podgórskiej Kasy oszczędności i jej stosunku po połączeniu się obu miast — do Kasy oszczędności miasta Krakowa.

Układy opracowane na posiedzeniach powyżej wykazanych, obejmujące warunki i zobowiązania, pod którymi połączenie się miast Krakowa i Podgórze ma nastąpić, podane są w załącznikach do niniejszego sprawozdania pod I.

Układy powyższe przedłożone zostaną w Krakowie pełnej Komisji dla rozszerzenia jego granic w połączeniu z Sekcyą skarbową i prawniczą Rady miejskiej, co nastąpiło w dniu 27 marca b. r., a po uzyskaniu ze strony tych czynników zatwierdzenia, przedłożone zostaną Radzie miejskiej do powzięcia ostatecznej uchwały.

Kwestya połączenia się m. Krakowa z Podgórzem łączy się z wyłączeniem ostatniego miasta z okręgu Rady powiatowej wielickiej, dla której dochody z dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich z Podgórze, stanowiły poważną część dochodu, dochodzącą do $\frac{1}{10}$ części dochodu z tego źródła.

Z wyłączeniem miasta Podgórze z okręgu Rady powiatowej wielickiej odpada dla niej wykazane powyżej źródło dochodu, co wywiera doniosły wpływ na administrację powiatu.

Aby uchronić zarząd Powiatu wielickiego od wstrząśnięć, tudzież, aby obmyśleć sposób przyjęcia mu z pomocą w razie połączenia się Podgórze z Krakowem, wdrożył Subkomitet Komisji dla rozszerzenia granic Krakowa pertraktacye z Radą powiatową wielicką, a Prezydium miasta odniosło się do Wydziału krajowego z prośbą o pośredniczenie w tych układach, co Wydział krajowy przyrzekł uczynić.

W sprawie omawianej przedłożyła Rada powiatowa w Wieliczce obszerny memoriał, dotyczący zasad i wysokości odszkowania za wyłączenie z jej okręgu miasta Podgórze.

Memoriał powyższy był przedmiotem obrad Subkomitetu w dniu 7 stycznia b. r., a w dniu 8 stycznia odbyło się w Magistracie miasta Krakowa wspólne posiedzenie delegatów: Wydziału krajowego, Rady powiatowej wielickiej, miasta Podgórze i miasta Krakowa, na którym delegaci Rady powiatowej uzasadniali swój memoriał, a delegaci miasta Krakowa przedłożyli swoje oświadczenie na memoriał powyższy.

Ze strony Wydziału krajowego wziął udział w obradach radca Wydziału krajowego Bronisław Schworm, który równocześnie zastąpił nieobecnego z powodu choroby członka Wydziału krajowego Mieczysława Onyszkiewicza. Jako reprezentanci Powiatu wielickiego przybyli: Marszałek Powiatu Emanuel Winter, Wicemarszałek Śliwiński Józef, Członkowie Rady powiatowej: Dr. Aywas, X. kan. Flis, Dr. Friedberg, Ludwikowski, Rosenzweig i inż. Skołyśzewski, tudzież sekretarz Rady powiatowej Dr. Szczepański.

Jako delegaci z Podgórze przybyli radni: Dr. Górski Karol i inż. Rolle Karol, oraz sekretarz Magistratu T. Przeorski.

Ze strony Krakowa wzięli udział w obradach: całe Prezydium miasta, członkowie Subkomitetu Komisji dla rozszerzenia granic Krakowa oraz wymienieni poprzednio przy obradach Subkomitetu członkowie Magistratu.

Na życzenie delegatów Rady powiatowej przesłał im Magistrat miasta Krakowa na piśmie oświadczenie Subkomitetu na memoriał Rady powiatowej wielickiej.

Oświadczenie powyższe podane jest w załączniku do niniejszego sprawozdania pod L. II.

Dalsze konferencje dla pertraktacji z Radą powiatową wielicką dotąd się nie odbywały, ani też Rada powiatowa dotychczas odpowiedzi na oświadczenie delegatów Krakowa nie nadesłała.

Dla bliższego zbadania i ułożenia przyszłych stosunków między Krakowem i Podgórzem co do miejskiej Kasy oszczędności w Podgórzu, jako też co do ustawy budowlanej, jaka ma w Podgórzu obowiązywać po jego połączeniu się z Krakowem, wybrane zostały przez delegacje obu pertraktujących miast osobne Komitety.

Do Komitetu dla sprawy Podgórskiej Kasy oszczędności wybrano z Krakowa radców miejskich: posła J. K. Federowicza, który przewodniczył w Komitecie, a następnie nadradcę sądu Hałatkiewicza, prof. Dr. Rosenblatta i dyrektora Szatkowskiego.

Ze strony Podgórza wchodził do tego Komitetu radni: Dr. Aronsohn, Łuczko i Matula, oraz dyrektor-referent Kasy oszczędności w Podgórzu p. Miziewicz. Na jednym z posiedzeń powyższego Komitetu brał udział w obradach drugi dyrektor krakowskiej Kasy oszczędności p. Kowalski.

Oprócz wspólnych obrad odbyli wysłannicy do Komitetu z obu miast posiedzenia przygotowawcze, a także obradowały nad tematem omawianym Wydziały Kas oszczędności w obu miastach.

Rezultaty obrad uwidocznione są w układzie w art. 9.

Do Komitetu dla obrad nad ustawą budowlaną, jaka ma obowiązywać w Podgórzu w okresie przejściowym po połączeniu się tego miasta z Krakowem, delegowani byli z Podgórza radni: Dr. Emilewicz i inż. Rolle, oraz naczelnik Budownictwa miejskiego w Podgórzu architekt Kryłowski, tudzież sekretarz Magistratu p. Przeorski.

Z Krakowa brali udział w powyższych obradach radcy miejscy: Beringer i Peroś, a z Magistratu: st. radca Budownictwa Andrzej Kłeczek, naczelnik Wydziału I. b. Dr. Reiner i referent sprawy połączenia się obu miast radca Dr. Sikorski. Rezultaty obrad, zatwierdzone przez Subkomitet oraz na wspólnych konferencyach delegacji obu miast, tudzież uzupełnione dalszą jeszcze wymianą pism, znajdują się w układzie w art. 46, a co do planu regulacyjnego w art. 28.

II.

Król. wolne miasto Podgórze w porównaniu z Krakowem.

Ze względu na połączenie się miasta Krakowa z miastem Podgórzem, przedstawione zostaną poniżej daty statystyczne, wykazujące obecny stan król. wolnego miasta Podgórza w porównaniu z Krakowem pod względem obszaru, ilości domów, ludności, budżetów miejskich, majątku i dobra gminnego, oraz pod względem stosunków podatkowych i wyborczych.

1. Obszar. Obszar miasta Krakowa, wraz z przyłączonemi do niego dotąd 12-tu gminami przyległemi w całości, dalej z 2 gminami częściowo i z 6 obszarami dworskimi, wynosi 41·42 klm², z czego na 8 dawnych dzielnic Krakowa przypada 7·35 klm², a na 13 nowych dzielnic 34·07 klm².

Obszar miasta Podgórza wynosi 5·483748 klm².

Po połączeniu się Podgórza z Krakowem wynosić będzie obszar Krakowa 46·90 klm².

Podgórze po połączeniu się z Krakowem stanowić będzie tak, jak to uczyniono z innymi gminami przyłączonymi, w całym swym obszarze osobną dzielnicę Krakowa, XXII-gą z rzędu. W ten sposób pamięć poprzód samodzielnego miasta Podgórza na wieki zostanie utrwaloną.

2. Ilość domów. Ilość domów wynosiła w Krakowie w roku 1910 wedle ostatniego spisu ludności i domów — 4608. Z tej ilości przypada na stare dzielnice Krakowa 2388 domów, a na nowe dzielnice 2220 domów.

W tym samym czasie było w Podgórzu 612 domów. Kraków wraz Podgórzem posiadałby wedle stanu z roku 1910 — 5220 domów.

Miasto Podgórze jest najlepiej zabudowane ze wszystkich gmin sąsiednich Krakowa i zbliża się najwięcej z gmin tych do Krakowa rodzajem zabudowania.

3. Liczba ludności. Liczba ludności w Krakowie wynosiła wedle spisu w roku 1910 — 151.886 osób, w czem było 142.518 ludności cywilnej, a 9.368 wojska. Przyłączona do Krakowa od 1 lutego 1912 gmina Płaszów wraz z obszarem dworskim Płaszów miała 2.255 mieszkańców. Razem z Płaszowem wynosiła ludność Krakowa 154.141 osób.

Liczba ludności w Podgórzu wynosiła w tym samym czasie 22.322 osób.

Łącznie z Podgórzem wynosiła ludność Krakowa wedle spisu z r. 1910 — 176.473 osób.

Liczba ludności Krakowa, obliczona na połowę roku bieżącego, wynosi 159.080 osób, a w Podgórzu 23.485 osób. Razem wynosi średnia liczba mieszkańców Krakowa wraz z Podgórzem w roku 1913 — **182.565** osób. W liczbie tej ludność Podgórza stanowi 12·8%.

4. Dochody i wydatki.

Budżet miasta Podgórza na rok 1913 wykazuje w przychodach kwotę 555.760 koron, a w wydatkach kwotę 556.510 koron.

Niedobór w przychodach w kwocie 59.750 koron, pokryty jest 28% dodatkami do podatków bezpośrednich.

Osobno wykazuje budżet miasta Podgórza:

1. Preliminarz funduszu inwestycyjnego dla pożyczki inwestycyjnej w kwocie 850.000 K, dotąd jeszcze niezupełnie zużytej;
2. Preliminarz funduszu śp. Bojanowskiego na cele dobroczynne, wykazujący w dochodach i rozchodach kwotę 20.553 koron.
3. Preliminarz funduszu emerytalnego, którego przychody i rozchody wykazują kwotę 13.947 koron.
4. Preliminarz funduszu drogowego o wydatkach w kwocie 29.662 koron.
Przychody tego działu płyną z 9% dodatków do podatków bezpośrednich w kwocie 19.069 koron, które są połową 18% powiatowych dodatków do podatków bezpośrednich, uiszczanych w powiecie na cele drogowe, oraz z 5% dodatków do podatków bezpośrednich, samodzielnie przez miasto Podgórze nakładanych na cele budowy i utrzymania dróg, w kwocie 10.592 kor.
5. Preliminarz gminnego funduszu ubogich wykazuje 4.339 koron przychodów, płynących z grzywien i odsetek od kapitału 36.786 kor. Stan tego funduszu wyniesie z końcem 1913 r. — 40.000 kor.
6. Preliminarz funduszu cmentarnego o przychodach w kwocie 3.861 kor. Stan tego funduszu wyniesie z końcem bieżącego roku 6.800 kor.
7. W końcu wykazuje preliminarz Elektrowni miejskiej wydatki i przychody w kwocie 117.500 koron.

Przychody gminne w Podgórzu płyną z następujących źródeł:

1. Czynsze z domów miejskich 73.156 koron, w czem mieści się wartość czynszowa szkół miejskich w kwocie 60.000 koron.
2. Czynsze z jatek, sklepów i kramów w hali targowej i z chłodni w kwocie 21.069 K.
3. Przychody z gruntów i placów w kwocie 20.125 koron.
4. Przychody z przedsiębiorstw w kwocie 93.900 koron.
5. Przychody z zaprzęgów wynoszą kwotę 8.000 koron.
6. Przychody z praw i przywilejów dają kwotę 166.367 koron.

Do działu tego należą szczególnie: Dotacja Wydziału krajowego za zniesienie prawa propinacji w kwocie 69.010 koron i opłata gminna od trunków spirytusowych, piwa i miodu w kwocie 84.000 koron.

Poza tem należą tu przychody: Z opłat targowych od bydła (1.200 K), z targów i jarmarków (8.000 K), dalej opłaty za oględziny bydła (900 K), z polowania i rybołóstwa (57 K), opłaty za udzielanie prawa swojszczyzny (100 K), opłaty za połączenia kanałowe (2.000 K), z dzierżawy kantyny (100 K) i opłaty szkolne (1.000 K).

7. Opłaty gminne przynoszą 47.400 koron, a to: Dodatki do podatku konsumcyjnego od mięsa 43.000 koron, od wina 3.500 koron i opłaty od psów 900 koron.

8. Odsetki od kapitału dają przychód w kwocie 26.489 koron.

9. Dochody nadzwyczajne, a w tem 28°/_o dodatki do podatków bezpośrednich (59.000 K), preliminowane są ogółem na 99.254 koron.

Opłaty od trunków spirytusowych, piwa i miodu oraz dodatki do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina są wydzierżawione.

Dodatki do podatków bezpośrednich, pobierane na cele gminne administracyjne i drogowe, wynoszą w Podgórzu 28°/_o + 5°/_o razem 33°/_o. Z tego na cele drogowe przypada 5°/_o dodatków do podatków bezpośrednich, a na inne cele administracyjne 28°/_o. Prócz tego otrzymuje miasto Podgórze 9°/_o dodatków powiatowych na cele drogowe.

Projekt budżetu miasta Krakowa na rok 1913 wykazuje w funduszu obrotowym w dochodach 7,864.588 koron, a w wydatkach 7,864.118 koron.

Celem uzyskania pełnego obrazu gospodarstwa gminnego w Krakowie, przytacza się budżety przedsiębiorstw miejskich na rok 1913, a mianowicie:

1. Budżet Gazowni miejskiej wykazuje w zyskach	K	1,787.200
2. Budżet Elektrowni preliminuje w dochodach	„	1,347.000
3. Wodociąg miejski preliminuje w dochodach	„	2,394.877
4. Miejska fabryka płyt betonowych	„	164.800

Dodatki gminne do podatków bezpośrednich wynoszą w Krakowie 10°/_o.

Oprócz tego pobiera się w Krakowie 5°/_o podatek gminny od sumy czynszów. 1°/_o tego podatku równał się w roku 1912—5·57°/_o dodatku do podatku domowo-czynszowego, a 5°/_o tego podatku = 27·85°/_o tegoż dodatku, co przeliczone według stosunku sumy podatku domowo-czynszowego do ogólnej sumy podatków bezpośrednich, daje 15°/_o dodatków do podatków bezpośrednich.

Ogółem tedy wynosi stopa dodatków do podatków bezpośrednich w Krakowie, pobieranych na cele gminne 25°/_o, a więc o 8°/_o mniej aniżeli w Podgórzu.

Dochód funduszu obrotowego w Podgórzu preliminowany na rok 1913 w kwocie 555.760 koron stanowi jedną piętnastą część dochodów podobnego funduszu w Krakowie, co wykazuje, że gospodarstwo gminne Krakowa jest na ogół 15 razy większe od gospodarstwa Podgórza.

5. Majątek i długi.

Majątek gminy miasta Podgórza wykazuje według stanu i szacowania obecnego 19 budynków gminnych, których wartość oszacowana jest na 1,508.433 koron. W liczbie tej mieści się 8 budynków szkolnych o wartości 1,007.953 koron i gmach Magistratu, szacowany na 200.000 koron. Dalej wchodzi do majątku Podgórza zakłady i przedsiębiorstwa miej-

skie wartości 1,017.798 koron, w czym mieści się wartość targowicy miejskiej wraz ze stajnią spędową, gęsiarnią i stodołą, szacowane na 96.847 koron; rzeźnia miejska szacowana na 103.118 koron; hala targowa z chłodnią 146.023 koron; lodownia 6.000 koron; wapiennik miejski (bez gruntów i skał) 140.810 koron i Elektrownia miejska wartości 525.000 koron.

Grunta miejskie mają 268 morgów obszaru, z czego 60 morgów przypada na place i drogi. Pozostałe 208 morgów gruntów użytkowych, szacowane są na 4,894.132 koron.

Kapitały Podgórze i zaległości gminne wynoszą według inwentarza z roku 1910 — 1,140.825 K, a w tem fundusz propinacyjny 287.223 koron, fundusz zakładowy 152.381 koron i fundusz rezerwowy wapienników 30.045 koron. Fundusz zakładowy wynosi obecnie 373.869 kor.

Fundusz emerytalny wynosi 112.754 koron, fundusz ubogich 26.565 koron, fundusz zapomogowy robotników 14.549 koron.

Obce fundusze wynoszą 312.343 koron, w tem fundusz konkurencyjny 202.392 koron i depozyta w kwocie 84.951 koron.

Prawa majątkowe gminy, dające przychód, szacowane są na 2,293.782 koron.

Wartość ruchomości wynosi 70.119 koron.

Ogólna wartość majątku Podgórze wynosi wedle oszacowania powyżej podanego, nie licząc wartości praw majątkowych, których inwentarz majątku Krakowa dotąd nie wykazuje, 8,852.795 koron.

Szacowanie majątku Podgórze nie jest przesadne. Zwłaszcza grunta miejskie mogą posiadać podaną wartość. Zrealizowanie jednak tych wartości może się o wiele łatwiej dokonać przez połączenie Podgórze z Krakowem, gdyż fakta dowodzą, że w gminach przyłączonych wartość gruntów i domów z powodu przyłączenia bardzo się podniosła, nieraz do 200%.

Długi Podgórze wynosiły z początkiem roku 1913 — 2,244.313 kor., nie licząc długów zaciągniętych we własnych funduszach.

Na inwestycje gminne uchwaliła Rada miejska w Podgórzu zaciągnąć wielką pożyczkę inwestycyjną w kwocie 2,550.000 koron, na którą Wydział krajowy w roku ubiegłym prawie w całości się zgodził.

Z pożyczki powyższej miało być przeznaczone:

a) Na budowę wodociągów	K	1,200.000
b) Na budowę szkoły	„	200.000
c) Na budowę strażnicy pożarnej	„	150.000
d) Na kanalizację i regulację miasta	„	350.000
e) Na wykupno gruntów pofortyfikacyjnych	„	350.000
f) Na rozszerzenie Elektrowni	„	200.000
g) Na rozszerzenie wapiennika	„	50.000
h) Na bruki	„	50.000

W powyższym planie inwestycyjnym zaszła ta zmiana, że na mocy układu wykonanie w Podgórzu wodociągu oddało to miasto Krakowowi. W obecnej chwili już wodociąg jest w Podgórzu zaprowadzony, pozostają tylko do wykonania odpowiednie inwestycje w zakładzie wodociągowym, celem zapewnienia dla Podgórze i dla innych dzielnic Krakowa po prawym brzegu Wisły położonych dostatecznej ilości wody.

Sfinansowanie inwestycji wodociągowej w Podgórzu przeprowadzi miasto Kraków. Z dalszego planu inwestycyjnego miasta Podgórze pozostały w zawieszeniu sprawy wykupna gruntów pofortyfikacyjnych i inwestycje brukowe, a natomiast przybyły koszty przedwstępne, połączone z badaniami wodociągowymi w kwocie 130.000 Koron. Ogółem zrealizowało Podgórze z pożyczki inwestycyjnej kwotę 1,030.000 Koron.

Doliczając do wykazanej poprzednio sumy długów Podgórze w kwocie 2,244.313 Koron preliminowaną przez Podgórze na budowę wodociągu kwotę 1,200.000 Koron, której realizacja spada na Kraków, otrzyma się sumę obciążenia długami miasta Podgórze w kwocie 3,444.313 Koron, równającą się 39% szacowanej sumy majątku.

Jeśli Kraków przystąpi do wykonania zobowiązań, przyjętych wobec Podgórze lub wobec Rady powiatowej wielickiej, jak np. do budowy w Podgórzu dwóch linii tramwajowych, do przyścia z pomocą Radzie powiatowej wielickiej i t. p., to wtedy długi, które Podgórze ze sobą przynosi lub które się dla tego miasta zaciągnąć będzie musiało, conajmniej zrównają się stosunkowo do majątku Podgórze, z takimże stosunkiem długów do majątku w Krakowie.

Stan majątku Krakowa wynosi według zamknięcia rachunkowego z roku 1911 — 63,340.299 koron, a długi 37,322.180 koron. Długi Krakowa stanowią przeto 58% obciążenia majątku. Prócz tego miał Kraków w zarządzie swym 3,896.539 koron depozytów, a w tem akcyi i dowodów uczestnictwa Spółki tramwajowej na kwotę 2,862.575 koron, w roku 1911 jeszcze w inwentarzu miejskim nie przeprowadzoną. Ponadto ma Kraków pod swym zarządem fundusz emerytalny urzędników i sług Magistratu w kwocie 549.400 koron, dalej fundusz emerytalny artystów teatru w kwocie 183.132 koron, oraz różne fundacye w łącznej kwocie 1,603.941 K.

Na majątek Krakowa składają się:

1. Budynki szacowane na	K	17,543.011
2. Grunta	„	13,795.386
3. Ruchomości	„	300.000
4. Kapitały	„	4,078.846
5. Fundusze własne	„	2,247.615
6. Muzea	„	4,140.000
7. Zakłady i przedsiębiorstwa miejskie łącznej wartości	„	21,235.436

a w tem:

Gazownia	K	3,585.075
Elektrownia	„	9,277.110
Wodociąg	„	5,188.336
Zakład czyszczenia miasta	„	762.676
Zakłady sanitarne	„	91.437
Rzeźnia z chłodnią	„	2,136.799
Targowica	„	194.000

Jak już poprzednio podniesiono, nie brano w Krakowie ani w Podgórzu w rachubę przy obliczaniu majątku praw majątkowych, które w Podgórzu szacowano na 2,293.782 koron, a które w roku 1910 posiadały w Krakowie skapitalizowaną wartość 8,989.780 koron, a obecnie około 11 milionów koron.

Wraz z prawami powyższymi stosunki Krakowa, jeśliby się do majątku tego miasta doliczyło jeszcze nabyte prawa do tramwaju, wyrównałyby się z podgórzskimi pod względem proporcjonalnej wysokości obciążenia długami mimo, że Kraków znajduje się w najintensywniejszej epoce pod względem inwestycyi, a Podgórze dopiero w tę epokę wchodzi.

Nie można jednak pominąć uwagi, że Kraków swe inwestycje produktywnie fruktyfikuje pomyślnie i w zupełności, a nieproduktywne, rentujące się tylko pośrednio, jak drogi, chodniki, bruki, kanały, pokrywa w zupełności ze swych dochodów i z tego tytułu nie jest zmuszony podnosić dodatków do podatków bezpośrednich, czego w Podgórzu uniknąć się nie dało, a dowodem tego znaczne podniesienie w roku bieżącym stopy dodatków gminnych z 17% na 33%.

Poza tem przyznać się musi, że Podgórze jest miastem zasobnem, dobrze zagospodarowanym i dążącym w miarę swych sił do racjonalnego rozwoju.

Ze względu na zamierzone inwestycje znajduje się Podgórze tylko pod tym względem w gorszym niż Kraków położeniu, że jako mniejsze miasto nie może tak intensywnie i tak stosunkowo tanio podejmować większych inwestycyi jak miasto większe, a to ze względu na znacznie mniejszą siłę podatkową mimo, że Podgórze należy do miast fabrycznych. Z tego

też względu, dając dowód istnienia w tem mieście umiejętnej i ostrożnej gospodarki, powierzyło miasto Podgórze Krakowowi założenie wodociągu, a w układach zobowiązało Kraków do przeprowadzenia ostatniego wielkiego planu inwestycyjnego, oraz do budowania tramwaju.

6. Stosunki podatkowe.

Celem porównania opodatkowania podatkami bezpośrednimi Krakowa i Podgórza, podaje się poniżej przypis tychże podatków w obydwóch miastach za rok 1911.

Rodzaj podatku bezpośredniego	Kraków	Podgórze
	K o r o n	
Podatek gruntowy	104.570	1.782
„ domowo-czynszowy bez idealnego	1,800.933	119.380
„ domowy 5 ^o / _o -towy	125.960	6.509
„ powszechno-zarobkowy kontyngentowy	154.945	11.939
„ „ „ niekontyngentowy	21.909	1.908
„ zarobkowy od przedsiębiorstw, obowiązanych do publicznego składania rachunków	339.646	24.590
„ zarobkowy od przedsiębiorstw wędrownych	982	98
„ rentowy	98.060	5.776
„ pensyjny	53.476	488
Razem bez idealnego	2,700.481	172.550
z idealnym	3,279.495	196.876
Podatek domowo-czynszowy idealny	579.014	24.326
„ osobisto-dochodowy	850.685	54.204
Suma czynszu na okres 1911/12	13,132.841	1,047.842

Łącznie z przypisem podatków bezpośrednich w Krakowie i Podgórzu przedstawione są w dalszym ciągu porównawczo stopy dodatków do podatków bezpośrednich w Krakowie i w Podgórzu, według stanu z roku 1911.

Rodzaj dodatku	Stopa dodatków do podatków bezpośrednich	
	Kraków	Podgórze
Dodatki krajowe (przeciętnie) od podatków realnych	67	72
„ „ „ „ „ osobistych	73	78
„ powiatowe	—	58 ^o / _o *)
„ szkolne	12 ^o / _o	12 ^o / _o
„ na Izbę handlową	7 ^o / _o	7 ^o / _o
„ gminne	10 ^o / _o	15 ^o / _o
5 ^o / _o -towy podatek gminny od sumy czynszów, przeliczony na dodatek do podatków bezpośrednich	15 ^o / _o	—
Razem	114 ^o / _o	167 ^o / _o

Z dat powyższych wynika, że suma podatków bezpośrednich, przypisana w Podgórzu, stanowi 6⁴/_o sumy tychże podatków, przypisanych w Krakowie, czyli, że opodatkowanie podatkami bezpośrednimi w Krakowie jest przeszło 15 razy wyższe aniżeli w Podgórzu.

*) Z tego 9°/_o dodatków otrzymuje Podgórze od Powiatu na cele drogowe. Stopa dodatków powiatowych wynosiła w roku 1912 — 67°/_o, a w roku 1913 — 71⁵/_o.

Wszystkie dodatki do podatków bezpośrednich wynosiły w roku 1911 w Podgórzu — 167⁰/₀, a w Krakowie wraz z 5⁰/₀ podatkiem gminnym od sumy czynszów, przeliczonym na dodatek do podatków bezpośrednich, wynosiła stopa tychże dodatków zaledwie 114⁰/₀, czyli o 53⁰/₀ mniej aniżeli w Podgórzu.

O 53⁰/₀ więc dodatków do podatków bezpośrednich, licząc według stanu z roku 1911, będą mieszkańcy Podgórza płacili mniej po połączeniu się z Krakowem, aniżeli do tej chwili. W roku bieżącym jest różnica powyżej wykazana jeszcze wyższa, albowiem stopa dodatków gminnych podniosła się z 15⁰/₀ na 33⁰/₀, a stopa dodatków powiatowych z 67⁰/₀, ile wynosiła w r. 1912, podniosła się na 71·5⁰/₀; suma obu tych podwyższeń stóp dodatków wynosi od r. 1911 31·5⁰/₀, w Krakowie natomiast stopa dodatków do podatków bezpośrednich została tasama co i w r. 1911, a stopa samodzielnego podatku gminnego od sumy czynszów również się nie zmieniła.

Różnica przeto w dodatkach do podatków bezpośrednich, przeliczając na te dodatki także i 5⁰/₀ grosz czynszowy w Krakowie, wynosi w roku 1913 — 84·5⁰/₀ na korzyść Krakowa.

Celem określenia siły podatkowej miasta Krakowa w porównaniu z Podgórziem podane są poniżej liczby, dotyczące ilości kontrybuentów w podatkach bezpośrednich w obu miastach, według stanu z roku 1912.

Rodzaj podatku	Liczba kontrybuentów	
	w Krakowie	w Podgórzu
Podatek gruntowy	15.559	381
„ domowo-czynszowy	2.668	556
„ domowy 5 ⁰ / ₀ -towy	632*)	115
„ „ idealny	632*)	115
„ powszechno-zarobkowy kontyngentowy	6.013	896
„ „ „ niekontyngentowy	435	108
„ zarobkowy od przedsiębiorstw wędrownych	93	17
„ „ „ „ obowiązyanych do publicznego składania rachunków	78	8
„ pensyjny	469	11
„ rentowy	1.045	75
„ osobisto-dochodowy	14.060	1.652

Podatki pośrednie. W Krakowie istnieje samodzielny gminny podatek konsumcyjny od piwa i napoi spirytusowych, pobierany na mocy ustawy krajowej z 15 kwietnia 1910 dz. u. k. Nr. 122, oraz podatek od wyrobu miodu.

Oprócz tego dzierżawi miasto od Rządu liniowy podatek spożywczy i ściąga go wraz z dodatkiem gminnym do tego podatku. Taryfa liniowego podatku spożywczego zreformowanego w roku 1910 (ustawa z 22 grudnia 1910 dz. u. p. Nr. 121 ex 1911), obowiązująca od 1 lipca 1911, obejmuje 16 pozycji i podatek ten pobierany jest od wina, piwa, moszczu, bydła, mięsa, drobiu, dziczyzny, ryb, owoców, owsa, siana i słomy. Gmina ściąga również za pewnym ekwiwalentem krajowe dodatki do podatku spożywczego od wina.

Ze źródeł tych miała gmina miasta Krakowa w roku 1911 — 1,871.486 K dochodu.

W Podgórzu ma gmina prawo poboru opłat gminnych od trunków spirytusowych, piwa i miodu (rozp. Wydziału krajowego z 14 grudnia 1910 L. 147490/10 Nr. 274 dz. u. kr.) oraz dodatków gminnych do państwowego podatku spożywczego od mięsa i wina (reskr. c. k. Ministerstwa skarbu z 7 września 1909 L. 61842 i uchwała Rady miasta z 9 września 1909 L. 10492, zatwierdzona przez Wydział Rady pow. w Wieliczce d. 24 września 1909 do L. 6198).

Oba te prawa gminne są w Podgórzu wydzierżawione. Z pierwszego z tych źródeł preliminuje Podgórze tak w roku 1911 jak i 1912 — 84.000 K dochodu, z drugiego zaś w roku

*) Częściowo opodatkowanych było 263 domów.

1911 — 43.800 K, a w roku 1912 — 46.500 K (43.000 K od mięsa, a 3.500 K od wina). Ponadto opłaca Podgórze krajowe opłaty szynkarskie i od piwa, na mocy ustawy krajowej z 20 grudnia 1905 dz. u. kr. Nr. 11 z roku 1906. Opłaty szynkarskie wynoszą rocznie około 56.000 K.

Licząc, że dzierżawcy obu praw gminnych w Podgórzu, dotyczących opłat konsumcyjnych, pobierają na koszt administracji i tytułem zysku okrągło K 60.000 to okaże się, że z tytułu gminnych podatków pośrednich lub dodatków do nich oraz krajowych opłat szynkarskich i od piwa, ciąży na Podgórzu kwota 246.500 K.

Jeśli się zważy, że ludność Podgórza stanowi $\frac{1}{7}$ część ludności Krakowa i przyjmując, że siła konsumcyjna ludności Podgórza wyniesie 60% siły konsumcyjnej Krakowa, to biorąc za podstawę dochód z akcyzy w Krakowie z roku 1911, można się z Podgórza spodziewać dochodu z akcyzy po połączeniu się tego miasta z Krakowem, w kwocie 160.413 K, co wraz z kosztami administracji tego podatku, liczonymi okrągło na 30.000 K i z podwyższeniem dla Rządu czynszu dzierżawnego, da sumę obciążenia na Podgórze najwyżej w rocznej kwocie 230.000 K, a więc znacznie niższej niż obecnie.

Obliczenie powyższe opiera się na doświadczeniach wobec gmin już przyłączonych, gdzie konsumpcja okazała się zaledwie w wysokości od 12—40% konsumpcji Krakowa.

Jeśli się do wyników powyżej wyprowadzonych doda, że Podgórze po połączeniu się z Krakowem uwolnione zostanie od dodatków powiatowych, które przy stopie 71·5% wynoszą okrągło 100.000 K, to się okaże, że mieszkańcy Podgórza po przyłączeniu się do Krakowa będą wogóle znacznie niżej opodatkowani niż obecnie.

7. Gminna ordynacja wyborcza. Gminna ordynacja wyborcza dla miasta Podgórza opiera się na ordynacji wyborczej dla gmin z 12 sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 19, oraz na ustawie z 19 listopada 1868 dz. u. kr. Nr. 30.

Według powyższej ordynacji wyborczej mają w Podgórzu czynne prawo wyborcze wszyscy opodatkowani obojga płci, jeśli są obywatelami austriackimi i z pomiędzy przynależnych do gminy, bez względu na opłatę podatków, inteligencja w gminnej ordynacji wyborczej w § 1. pod 2) wymieniona. Głosowanie odbywa się pisemnie lub ustnie. Kobiety i nieobecni ze względów służbowych, głosują przez pełnomocników, którymi dla żon są mężowie.

Rada miejska w Podgórzu składa się z 36 radców i 18 zastępców, wybieranych w trzech kołach wyborczych. Na każde koło wyborcze przypada 12 radców i 6 zastępców, z których co trzy lata ustępuje połowa.

Z pośród inteligencji — obywatele honorowi, duchowni, dyrektorzy szkół i profesorowie, adwokaci, notaryusze, doktorowie fakultetów, oficerowie i urzędnicy od IX. rangi — głosują w kole I., do którego zalicza się tych wyborców, którzy opłacają pierwszą $\frac{1}{3}$ sumy podatków bezpośrednich. Przy obliczeniu tej części sumy podatków bezpośrednich wlicza się do niej także podatki, płacone przez inteligencję.

Reszta inteligencji głosuje w kole III., o ile ze względu na podatek opłacany nie należy do koła II.

Do koła II. należą ponadto opodatkowani, opłacający drugą $\frac{1}{3}$ część podatków bezpośrednich, a do koła III. reszta opodatkowanych, opłacających trzecią $\frac{1}{3}$ część sumy podatków bezpośrednich.

Ilość wyborców do Rady m. przy ostatnich wyborach w roku 1912 wynosiła 2540, z czego na koło I. przypadało 120 wyborców, na koło II. — 164, a na koło III. — 2256 wyborców.

Ordynacja wyborcza w Krakowie opiera się na zasadzie reprezentacji interesów. Przy wyborach w roku 1911 miało prawo głosu w Krakowie 8720 wyborców. Z tego na koło I. t. j. kuryę inteligencji przypadało 5488 wyborców; na koło II. oddział 1. t. j. na większą własność 263 wyborców, na koło II. oddział 2. t. j. mniejszą własność 1044 wyborców; na koło III. oddział 1. — wielki handel i przemysł 100 wyborców, na oddział 2. tego koła t. j. na kuryę rękodzielniczą 455 wyborców, a na oddział 3. t. j. na mały handel i przemysł 1370 wyborców.

Wyborców do Rady państwa było w roku 1911 w Podgórzu 3983, a w Krakowie 28280.

III.

Powody rozszerzenia granic Krakowa przez przyłączenie do niego miasta Podgórze.

Powody, dla których zachodzi potrzeba przyłączenia do Krakowa miasta Podgórze są w zasadzie te same, jakie odnosiły się do gmin sąsiednich i obszarów dworskich, już do Krakowa przyłączonych.

Projekt rozszerzenia granic Krakowa miał się rozpocząć od miasta Podgórze, stosunki tylko lokalne wpłynęły na zmianę tego projektu w tej mierze, że obecnie zamierzone rozszerzenie granic Krakowa na przyłączeniu Podgórze dozna głównego zakończenia. Specjalnie co do Podgórze odnoszą się następujące powody, przemawiające za jego połączeniem się z Krakowem.

Obecnie jest Podgórze bliższym jeszcze sąsiadem Krakowa aniżeli poprzednio. Gdy bowiem dawniej tylko Wisła wiązała oba sąsiednie miasta, obecnie graniczy Kraków bezpośrednio i z dwu innych stron z Podgórzem, a mianowicie od strony dzielnicy Ludwinów i od strony dzielnicy Płaszów. Klinem przeto wchodzi obecnie Podgórze, posiadające kształt romboidu w obręb Krakowa, granicząc z nim zupełnie trzema bokami.

W tem położeniu wobec Krakowa zespolił się los Podgórze z Krakowem już zupełnie. Mnóstwo stąd powstających punktów stycznych co do regulacji miasta, otwierania ulic, co do kwestyi mostów, zaprowadzenia wodociągu, tramwaju, co do urządzenia targów, przesunięcia rejonu fortecznego i prochowni i t. p., czynią sprawę połączenia się obu miast dojrzałą, albowiem Podgórze samo dziś w większej niż poprzednio mierze interesowane jest w tem, aby było na równi zarządzane i wyposażone z Krakowem, co osiągnąć może najłatwiej i najprędzej przy pomocy sił i zasobów Krakowa, we wspólnej z nim administracji.

Uznając te powody, Podgórze ułożyło się z Krakowem o zbudowanie w niem wodociągu przez Kraków, co obecnie jest już prawie dokonaniem i te same powody doprowadziły oba miasta do podjęcia pertraktacji o połączenie się, co siłą rzeczy wpływało na coraz to większe zbliżanie się obu miast.

Ze względu na budujący się kanał wodny, którego port ma być położony w Płaszowie, oraz ze względu na odpowiedni dostęp i odpowiednie przekształcenie dworców kolejowych w Płaszowie, w Podgórzu-mieście i w Podgórzu-Bonarce, w czem handel i przemysł Krakowa tak jak i Podgórze jest interesowany, pożądanem było dla Krakowa połączenie się z Podgórzem, aby wspólnymi siłami przeprowadzić zadania, które się z kwestyami powyższymi łączą.

W końcu dążył Kraków do przyłączenia tych terytoriów sąsiednich, które tylko przez wypadki dziejowe odrębność swą dotąd zachowały, a poprzednio czasowo do niego już należały lub faktycznie jego część składową tworzą.

Z tych względów starał się Kraków o przyłączenie miasta Podgórze, które od roku 1809 do 1815 t. j. za czasów Księstwa Warszawskiego do Krakowa, jako jego czwarta dzielnica należało.

Kończąc w głównym zarysie projekt rozszerzenia swych granic przez połączenie się z Podgórzem, czyni wreszcie Kraków zadość ważnemu dla kraju naszemu postulatowi, albowiem przekształcając się w miasto duże, których w kraju naszym jest niewiele, dostarcza Kraków dla całej zachodniej części Galicyi wielkiego centrum umysłowego, handlowego i wytwórczego, które będzie w stanie dorównać wzmagającym się siłom i zasobom tej części kraju, a z drugiej strony będzie na nią mogło wpływać pobudzająco i odżywczo przez kształcenie młodzieży w licznych i wyborowych zakładach naukowych, oraz przez ogólne podnoszenie handlu i przemysłu, a tem samem i ogólnego dobrobytu kraju.

IV.

Projekt układów o połączenie się miasta Krakowa z miastem Podgórzem.

Opracowany przez Subkomitet Komisji dla rozszerzenia granic Krakowa wspólnie z Komisją Rady miasta Podgórza projekt układów o połączenie się obu miast obejmuje całokształt życia miejskiego w Podgórzu. Jak to widoczne z projektu układów, dołączonego jako załącznik I. do niniejszego sprawozdania, obejmuje on w dziale I.: Sprawy polityczne i administracyjne; w dziale II. sprawy skarbowe i majątkowe gminy; w dziale III. sprawy inwestycyjne, komunikacyjne, przemysłowe, handlowe, sprawy dotyczące oświaty i urządzeń społecznych, przedsiębiorstw gminnych i robót publicznych, sprawy sanitarne i t. p. W dziale IV. przedstawione są przepisy przejściowe co do przejścia personalu urzędowego i służbowego miasta Podgórza, następnie co do gwarancji dotrzymania umów, wreszcie co do rozwiązania Rady miejskiej i terminu nowych wyborów.

Poszczególne punkta układu ujęte są w 71 artykułów. Przy przeprowadzaniu układów trzymał się Subkomitet następujących zasad:

1. Miasto Kraków winno utrzymać to, co Podgórze zdołało dotychczas uzyskać, n. p. mandat poselski do Sejmu krajowego, oraz winno zobowiązać się do starania o to, co Podgórze zdobyć z czasem może n. p. mandat poselski do Rady państwa.

2. Przyszłej dzielnicy Podgórze należy przyznać w Reprezentacji miejskiej w Krakowie odpowiedni ekwiwalent za jej obecną reprezentację, stąd więc przyznał Subkomitet dla dzielnicy Podgórze prawo wyboru do Rady miasta 16 radców miejskich i prawo wyboru na przeciąg lat 12 z pośród grona tych radców jednego członka Prezydium miasta.

Powyższa ilość radców miejskich stanowić będzie przez lat 12 osobną Komisję w łonie Rady miasta dla spraw dzielnicy Podgórze, celem przestrzegania, aby to, co układem zostało objęte, zostało przeprowadzone i urzeczywistnione.

Ilość radców miejskich dla Podgórza obliczona została odpowiednio do ilości ludności tego miasta i odpowiednio do ilości ludności w Krakowie, tudzież do ilości członków Rady miasta w Krakowie. Z dat tych przypada na Podgórze 13⁴ radców miejskich. Mając jednak na względzie, że Rada miasta Podgórza składa się z 36 radców miejskich i 18 zastępców, przyznał Subkomitet dla dzielnicy Podgórze 16 radców miejskich i 12 zastępców.

Osobno musiała być unormowaną sprawa gminnej ordynacji wyborczej. Ordynacja wyborcza, obowiązująca w Podgórzu jest obszerniejszą niż krakowska, daje bowiem prawo głosu wszystkim opodatkowanym; nie chcąc przeto ukracać uprawnień wyborczych w Podgórzu, przystał Subkomitet na to, aby obecna ordynacja wyborcza w Podgórzu stanowiła podstawę do wyborów z tej przyszłej dzielnicy Krakowa do Rady miejskiej w Krakowie tak długo, dopóki w Krakowie nie zostanie zreformowana tu obowiązująca ordynacja wyborcza, nad czem prace są w pełnym toku.

Subkomitet, załatwiając w ten sposób sprawę ordynacji wyborczej, szedł jedynie za zasadami słuszności, a mając na względzie fakt, że reforma ordynacji krakowskiej przyzna prawo głosu także i osobom nieopodatkowanym, przyjął wobec Podgórza zobowiązanie, że krakowska ordynacja wyborcza ustanowi obszerniejsze prawa wyborcze, niż je ordynacja miasta Podgórza przyznaje, to jest, że oprze się prócz innych, także i na zasadzie powszechności.

Ponieważ ordynacja wyborcza do Rady Państwa już w roku 1907 przyznała czynne i bierne prawo wyborcze pełnoletnim mężczyznom, poddanym austriackim, wykazującym jednoroczne zasiedzenie i ponieważ projekt reformy krajowej ordynacji wyborczej również zaprowadza po miastach okręgi powszechnego głosowania, przeto mając na względzie pragnienie tych samych warstw mieszkańców obu miast, aby uzyskać i do Rady miejskiej prawa wybor-

cze, Subkomitet przyjął terminowe zobowiązanie przeprowadzenia reformy ordynacji wyborczej w Krakowie najpóźniej w ciągu pierwszego roku, licząc od uchwały Sejmowej, łączącej oba miasta.

Subkomitet powodował się w tym wypadku daleko już posuniętymi pracami nad reformą ordynacji wyborczej w Krakowie i przyjął to zobowiązanie nie tyle wobec Podgórze, którego reprezentanci taksamo pragnęli uwzględnić słuszne życzenia warstw ludności pozbawionych dotąd praw wyborczych jak i delegaci Krakowa, lecz raczej wobec mieszkańców samego Krakowa. W tem zobowiązaniu widzieć należy tylko szczerą intencję członków Zarządu miejskiego Krakowa około rozszerzenia praw wyborczych na warstwy, dotąd praw wyborczych pozbawione.

Z omawianej wychodząc zasady, zobowiązał się Subkomitet utworzyć w miejsce obecnego Magistratu miasta Podgórze filię Magistratu miasta Krakowa dla tejże przyszłej dzielnicy Krakowa i dla dzielnic do niej przyległych. Odległość tych dzielnic np. Płaszowa od Śródmieścia, wynosząca 3—6 kilometrów, dostatecznie usprawiedliwia powyższe zobowiązania Subkomitetu.

3. Cały szereg punktów układu wynikł z potrzeby przejęcia majątku i zobowiązań miasta Podgórze, oraz jego całego gospodarstwa miejskiego przez miasto Kraków, oraz z potrzeby zaprowadzenia w Podgórzu urzędów miejskich krakowskich.

Do tego działu kwestyi, uzasadnionych naturą rzeczy, wchodzi sprawy dotyczące: Majątku i praw majątkowych, zobowiązań, cmentarzy, izraelickiej Gminy wyznaniowej, Straży pożarnej, czyszczenia miasta, Talarda, domu dla służby, akcyzy, podatków, funduszu emerytalnego urzędników i sług miasta Podgórze, pożyczki inwestycyjnej, utrzymania i regulacji ulic, mostów na Wiśle, oświetlenia miasta, taryfy doróżkarskiej, ustawy budowlanej, kanalizacji, targów i jarmarków, rzeźni, chłodni i jatek, lekarzy miejskich, szpitala zakaźnego, przejęcia funkcyjaryuszy etatowych i nieetatowych itp.

4. Dalej uznał Subkomitet za słuszne, przejście przez miasto Kraków zobowiązań i dołożenie starań, aby istniejące w Podgórzu urzędy państwowe względnie instytucje, w tej dzielnicy nadal pozostały, gdyż dobro ludności względnie nabyte już przez nią udogodnienie w korzystaniu z tych urzędów i instytucyj tego wymagały. Do działu omawianego wchodzi kwestye, dotyczące: Urzędów państwowych, filii c. k. Urzędu pocztowego, miejskiej Kasy oszczędności w Podgórzu i Powiatowej Kasy chorych. Układ co do Kasy oszczędności w Podgórzu przewiduje możność przyszłego przemienienia jej w filię krakowskiej Kasy oszczędności.

5. W dalszym ciągu uznał Subkomitet za słuszne, aby miasto Kraków przyjęło uzasadnione dążenie miasta Podgórze do poprawy administracji miejskiej i do polepszenia warunków bytu ludności tej dzielnicy, ochrony jej od ciężarów, umożliwienia i ułatwienia jej kształcenia się, opiekania się młodzieżą i dziećmi itp. Do działu tego należą punkta układów, dotyczące: Zbudowania domu z dogodnymi mieszkaniami dla służby miejskiej, uwolnienia mieszkańców Podgórze od wyłącznych ciężarów i zobowiązań wobec wielickiej Kasy oszczędności i Powiatu wielickiego, pokrycia niedoboru budowy kościoła parafialnego, ochrony przemysłu w ogólności, dostarczenia tanich gruntów na cele przemysłowe, poparcia budowy hal maszynowych dla rękodzielników, ulg dla przemysłowców, przeniesienia prochowni, starania o założenie w Podgórzu szkoły średniej nowego typu i szkoły zawodowej, pomnożenia ilości klas w szkole wydziałowej męskiej, budowy drugiej ochronki, poparcia budowy domu dla rękodzielników oraz domu ludowego, starania się o przemianę policji wojskowej na cywilną, budowy łaźni ludowej, rozszerzenia szpitala św. Łazarza, założenia filii Towarzystwa ratunkowego.

6) Następnie uznał Subkomitet za słuszne, aby przysporzyć Podgórzu z powodu połączenia się z Krakowem części korzyści i udogodnień takich, jakie Kraków już posiada, a jakie dla mieszkańców zaludnionej jak Podgórze dzielnicy są niezbędne. W tym celu zobowiązał się Subkomitet zaprowadzić w Podgórzu w ciągu 1½ roku od uchwały Sejmowej, łączącej oba miasta, 2 linie tramwajowe, ważne i dla samego Krakowa; szczególnie linie, łącząc mającą sieć tramwajową krakowską z dworcem Podgórze-miasto. Utworzy ona bowiem połączenie między dwiema liniami kolejowemi, co dla świata handlowego Krakowa i mieszkańców obu miast wogóle doniosłe posiada znaczenie.

Inne ulgi, jakie Subkomitet przyrzekł wyjednać lub przyznać dla mieszkańców Podgórze, jak ulgi w sposobie uiszczania opłat akcyzowych, ulgi w opłatach mytniczych, starania o uwolnienie od opłat akcyzowych gospodarstw rolnych, znajdujących się w obrębie linii akcyzowej, a zwożących plony z pól leżących po za linią akcyzową, to są kwestye, do których rozwiązania miasto Kraków dąży już dla swych obecnych mieszkańców, lub udogodnienia, które Kraków swoim mieszkańcom już przyznał, względnie wyrobił i których temsamem mieszkańcom dzielnicy Podgórze będzie mógł zaraz przysporzyć.

Sprawę gwarancyi za dotrzymanie zobowiązań Subkomitet załatwił w myśl życzeń miasta Podgórze. Jest to kwestya już przewidziana przez Wydział krajowy wobec gmin z Krakowem związanych, stąd już była przedmiotem poprzednich ustaw inkorporacyjnych, a jako punkt układów, nie może być uważana za wyraz nieufności wobec Krakowa, tylko za formalne uzupełnienie umowy, jeśli się ją w tej formie jak obecna zawiera i z tego powodu przyjął Subkomitet odnośny ustęp do układu.

Jak z przedstawionego widoczne, zgodził się Subkomitet na zawarcie szczegółowego układu nawet co do bardzo wielu kwestyi, wynikających z natury rzeczy. Dążność delegatów Podgórze do ujęcia w szczegółowy układ przyszłego stosunku Podgórze do Krakowa jest zrozumiałą ze strony miasta, które rozwiązuje swą administracyę i zlewa się z miastem większem, przechodząc pod jego zarząd, odtąd rozszerzony i wspólny. Utrata samodzielności łączy się w tym wypadku z chęcią polepszenia stosunków i dostrojenia się do nowych warunków bytu. Subkomitet miał to wszystko na względzie i uważał układ podobny za naturalny.

Stanowisko Krakowa wobec układów z gminami i obszarami, dotąd z nim połączonymi i wobec układu z Podgórzem cechuje fakt, że Kraków żadnej z powyższych gmin od siebie nie stawiał warunków, lecz dążąc do rozszerzenia swych granic, kroczył Kraków naprzód do celów i zadań, do których osiągnięcia i spełnienia reprezentanci i mieszkańcy gmin z nim się łączących, po załatwieniu się z lokalnymi zadaniami i obowiązkami, chętną i wartościową ofiarowali pomoc i wraz z Krakowem stanęli do wspólnej pracy, co i Podgórze obecnie czyni.

W końcu podnieść należy, że układ o połączenie się miast Krakowa i Podgórze świadczyć będzie o tem, iż członkowie Komisji podgórskiej w całej pełni dbali o dobro mieszkańców swego miasta i że uczynili wszystko, co było w danych stosunkach możliwe, aby ich warunki bytu polepszyć i umożliwić im dalsze współżycie z mieszkańcami Krakowa, celem zdobycia wspólnymi siłami lepszej przyszłości.

V.

Projekt układów z Radą powiatową wielicką.

Miasto Podgórze leży w okręgu Powiatu autonomicznego wielickiego. W razie połączenia się Podgórze z Krakowem, musi Podgórze być wyłączone z okręgu Powiatu autonomicznego wielickiego, co na administracyę i dochody tego Powiatu wywiera wpływ poważny.

W roku 1912 bowiem według przypisu dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich, posiadał cały Powiat wielicki z tego źródła 238.629 K. dochodu, a z tego przypadało na Podgórze 94047 K. czyli 39·41%. Procent ten udziału Podgórze w dodatkach powiatowych wynosi z przecięcia lat trzech od 1910—1912 — 40·36%. Z dat powyższych wynika, że w razie wyłączenia z okręgu autonomicznego Powiatu wielickiego miasta Podgórze, Powiat utraci 40·36% ze swych dodatków do podatków bezpośrednich.

Ponadto przejął autonomiczny Powiat wielicki gwarancyę za zobowiązania wielickiej Kasy oszczędności z powodu strat, które ta Kasa poniosła w latach 1898—1899, a które łącznie z dalszemi stratami doszły do kwoty 1,058.421 K.

Celem przyjsia z pomocą Kasie oszczędnosci, zaciagnął Powiat dlugi w Banku krajowym i zlozył w Kasie oszczędnosci w r. 1905 — 700.000 K tytułem wkładki bezprocentowej, które Kasa zobowiązała się zwracać zrazu po 14.000 K corocznie przez 50 lat. Według nowego statutu Kasy oszczędnosci w Wieliczce, zatwierdzonego w r. 1910, ma Kasa z czystego zysku odstępować $\frac{3}{4}$ części Powiatowi na spłatę kapitału dłużnego, a $\frac{1}{4}$ część zysku przelewać na fundusz rezerwowy.

Procenta od sumy pożyczonej, ma Kasa zwracać dopiero po spłacie kapitału.

Pożyczony Kasie oszczędnosci kapitał amortyzuje w Banku krajowym Powiat ze swych dochodów, płynących głównie z dodatków do podatków.

W ten sposób i na mieście Podgórzu cięża stosunkowa odpowiedzialność za gwarancję Powiatu wobec Powiatowej Kasy oszczędnosci.

Już przy wyłączeniu z okręgów Rad powiatowych krakowskiej i wielickiej szeregu gmin i obszarów dworskich, które zostały przyłączone do Krakowa, szeroko rozważaną była kwestya, czy Kraków obowiązany jest odszkodować powiaty autonomiczne za spowodowane wyłączeniem z ich okręgów szeregu gmin i obszarów dworskich ubytki w dochodach, czy nie.

Otóż w końcu ze względów słusznosci, mimo iż prawnego do tego obowiązku nie ma i że wynikię z podobnych tytułów straty powinien raczej wyrównać kraj — uznał Kraków, mając na względzie trudne położenie kraju, że należy powiatom przyjść z pomocą i w tym kierunku przyjął też Kraków zobowiązania wobec Rad powiatowych krakowskiej i wielickiej w ustawach inkorporacyjnych dotąd wydanych bliżej uwidocznione.

Powodując się temisamemi zasadami, uznał Kraków za słuszne przyjść z pomocą i teraz autonomicznemu Powiatowi wielickiemu za ewentualne wyłączenie z jego okręgu miasta Podgórza, a za podstawę przyjął następujące formy pomocy:

1) Coroczne uzupełnianie przez pewną oznaczoną ilość lat Powiatowi wielickiemu braków w dochodach z dodatków powiatowych według systemu, przyjętego z tegosamego tytułu wobec Rady powiatowej krakowskiej (Ustawa z dnia 13 listopada 1909 Dz. u. kr. Nr.148).

2) Przejęcie stosunkowej części długów Powiatu wielickiego, po odtrąceniu od długów majątku Powiatu.

3) Przejęcie stosunkowej części gwarancji powiatowych lub innych specjalnych zobowiązań.

Zasady powyższe rozwinięte są szczegółowo w załączniku II. do niniejszego sprawozdania, w którym podane są daty dotyczące budżetu, majątku i długów Powiatu, dochodów z dodatków powiatowych i stóp tychże dodatków, oraz kwoty przyjsia z pomocą Radzie powiatowej wielickiej i sposób ich obliczenia.

Uchwalony przez Subkomitet Komisji Rady miasta Krakowa dla rozszerzenia granic tegoż miasta na posiedzeniu w dniu 7 stycznia br. wniosek co do sposobu przyjsia z pomocą Powiatowi wielickiemu z powodu wyłączenia z jego okręgu miasta Podgórza — przy podstawie liczb ustalonych dotąd na wspólnem posiedzeniu Delegacji Wydziału krajowego, Powiatu wielickiego, miasta Podgórza i Krakowa w dniu 8 stycznia br. — brzmi jak następuje:

I. Celem przyjsia z pomocą autonomicznemu Powiatowi wielickiemu z powodu wyłączenia z jego okręgu miasta Podgórza, Rada miasta Krakowa zobowiązuje się wypłacać temuż Powiatowi przez lat 20, licząc od dnia faktycznej inkorporacji Podgórza, w ratach kwartalnych z dołu płatnych, taką kwotę, jakiej braknie do uzyskania przez Powiat z dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich, przy stopie tychże dodatków w wysokości 71·5%, sumy 193.611·56 K rocznie, zmniejszonej o ewentualne wyższe ponad dotychczasowe, uzyskać się mogące subwencje krajowe czy to w formie ukrajowienia dróg, czy też podwyższenia subwencji na ich utrzymanie.

II. Ponad to obowiązuje się Rada miasta Krakowa przejąć na gminę miasta Krakowa obowiązek spłaty 40·36% długów Powiatu, w kwocie 249.511 K 41 h.

III. Rada miasta Krakowa przyjmuje z objętej gwarancyi Powiatu za oprocentowanie kapitału 150.000 K na budowę kolei Wieliczka-Mszana dolna część, przypadającą na miasto Podgórze w wysokości 40:36⁰/₁₀.

IV. Rada miasta Krakowa zastrzega sobie 40:36⁰/₁₀ udziału w zwrotach, do jakich wobec Powiatu wielickiego obowiązana jest powiatowa Kasa oszczędności z tytułu pomocy, otrzymanej od tegoż Powiatu na cele sanacyi — a to na przeciąg takiego czasu, przez jaki miasto Kraków udzielać będzie pomocy Powiatowi wielickiemu.

Projekt powyższy przy dalszych ewentualnych pertraktacyach może doznać pewnych nieznacznych modyfikacyi, co już w treści projektu układu jest przewidzianem, niezmiennych jednak jego głównych zasad.

VI.

Projekt ustawy

w przedmiocie połączenia się król. woln. miasta Podgórze z stoł. król. miastem Krakowem.

Jako załącznik III. do niniejszego sprawozdania podany jest projekt ustawy w sprawie połączenia się Krakowa z Podgórzem. Projekt ten podobny jest w głównym układzie do ustaw inkorporacyjnych, które granice Krakowa w latach 1909, 1910 i 1911 rozszerzone zostały.

Głównym artykułem powyższego projektu ustawy jest ten, który mówi o obowiązku Krakowa dotrzymania i przeprowadzenia układów o połączeniu się obu miast i który dozór nad tą sprawą i egzekutywę oddaje Wydziałowi krajowemu. Artykuł powyższy nazwano głównym nie z tego powodu, że zawiera egzekutywę zobowiązań Krakowa, gdyż samo zobowiązanie się Krakowa jest zupełnie dostateczną gwarancyą przeprowadzenia układów i wypełnienia zawartych w nich przyrzeczeń, lecz dlatego uważać należy ten artykuł za jeden z najważniejszych, iż układ zawarty między obu miastami poddaje sankcyi ustawowej i obejmuje go ustawą, jako jej część składową.

Z tego też powodu musi się wiele kwestyi i zastrzeżeń na rzecz Podgórze, posiadających charakter prywatnego zobowiązania Krakowa wobec Podgórze na przyszłość, pozostawić tylko w układzie i nie można mu dawać wyrazu innego w ustawie inkorporacyjnej.

Do ustępów takiego układu należą n. p.:

- a) Zobowiązanie Krakowa, iż w ciągu pierwszego roku po uchwale Sejmowej, łączącej oba miasta, przeprowadzi reformę m. ordynacyi wyborczej (art. 3);
- b) warunek, aby przyszła reforma wyborcza opierała się na zasadzie terytoryalności odnośnie do Podgórze, oraz na zasadzie powszechności;
- c) warunek, aby reforma statutu miejskiego uwzględniła ilość radców miejskich, przypadających na dzielnicę Podgórze w stosunku do ilości radców miejskich, przypadających na resztę terytoryum Krakowa, według klucza 16:87 (art. 4). Warunki te i zobowiązania Krakowa posiadają zupełną art. VI. zapewnioną gwarancyę wykonania.

Inne punkta układu, obejmujące zastrzeżone prawa przyszłej dzielnicy Krakowa, choćby terminem ograniczone, powinny znaleźć wyraz w ustawie inkorporacyjnej. Do praw tych należą przepisy, zmieniające statut m., lub czyniące w nim wyłom na przeciąg szeregu lat, jak np.:

1. Przyznanie Podgórzowi prawa wyboru 16 radców miejskich i 12 zastępców tychże radców do Rady miasta w Krakowie, podział ich na koła wyborcze i wybory uzupełniające z dzielnicy Podgórze, tudzież, że Podgórze stanowić ma osobny okręg wyborczy.

2. Zastrzeżenie, że aż do przeprowadzenia w Krakowie reformy ordynacji wyborczej ma w Podgórzu obowiązywać ordynacja wyborcza dla tego miasta wydana z tem, że samo postępowanie przy wyborze ma się odbywać wedle regulaminu wyborczego miasta Krakowa z dnia 6 marca 1902.

3. Zastrzeżenie, że w Podgórzu bierne prawo wyborcze przysługiwać ma przez lat 12, licząc od dnia faktycznej inkorporacji jedynie wyborcom, zamieszkałym od 1 roku w Podgórzu.

4. Zastrzeżenie, że z grona radców miejskich wybranych z terytorium Podgórza, ma być przez 4 trzyletnie kadencje wybierany jeden członek Prezydium miasta Krakowa.

5. Zastrzeżenie, że w Podgórzu ma po jego połączeniu się z Krakowem obowiązywać ustawa budowlana krakowska wraz z nowellami do niej wydanymi, wyjąwszy na przeciąg 9 lat słów: „lub kosztów regulacji i urządzenia już istniejących ulic publicznych“ z § 16 a. i ostatniego ustępu z § 16 g. od słów: „Magistrat może...“ aż do „i otwarcia ulicy“, ustawy z dnia 28 marca 1910 Nr. 89 Dz. ust. kraj.

6. Zastrzeżenie czteroletniego okresu przejściowego co do wprowadzenia akcyzy (art.VIII).

Poza tem powinny znaleźć w ustawie inkorporacyjnej wyraz układy, obejmujące zasady przyścia ze strony miasta Krakowa z pomocą Radzie powiatowej wielickiej z powodu strat, jakich Powiat wielicki dozna przez wyłączenie z jego okręgu miasta Podgórza, oraz przepisy art. 71 układów, dotyczące rozwiązania Rady miejskiej w Podgórzu i przeprowadzenia wyborów z terytorium Podgórza do Rady miejskiej w Krakowie w ciągu 4 tygodni od rozwiązania Rady tegoż miasta.

VII.

Wnioski

Komisji dla rozszerzenia granic Krakowa oraz Sekcji skarbowej i Sekcji prawniczej Rady miasta, uchwalone na wspólnym posiedzeniu w dniu 27 marca 1913 roku.

Rada stoł. król. miasta Krakowa uchwali:

- I. Rada miasta przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości sprawozdanie przedłożone i uchwała połączyć z miastem Krakowem krolewskie wolne miasto Podgórze, położone w autonomicznym Powiecie wielickim, w jedną gminę miejscową pod wspólną nazwą miejscową: Stoł. król. miasto Kraków.
- II. Rada miasta zatwierdza projekt układów o połączenie król. woln. miasta Podgórza z stoł. król. miastem Krakowem, opracowany przez Subkomitet Komisji dla rozszerzenia granic Krakowa wspólnie z Komisją Rady miasta Podgórza, objęty załącznikiem I. dodanym do niniejszego sprawozdania i upoważnia Prezydium miasta łącznie z Subkomitetem Komisji dla rozszerzenia granic Krakowa do podpisania powyższego układu, wspólnie z wydelegować się mającymi Reprezentantami gminy król. wolnego miasta Podgórza.
- III. Rada miasta zatwierdza objęty III. załącznikiem, dodanym do niniejszego sprawozdania, projekt ustawy o połączenie król. wolnego miasta Podgórza z stoł. król. miastem Krakowem.
- IV. Rada miasta przyjmuje do wiadomości projekt układów z Radą powiatową wielicką, przedłożony w II. załączniku, dodanym do niniejszego sprawozdania i upoważnia Subkomitet Komisji dla rozszerzenia granic Krakowa do przeprowadzenia dalszych per-

traktacy i zawarcia układu z Reprezentacją Powiatu wielickiego w sprawie przyjęcia z pomocą Radzie powiatowej wielickiej za ubytek w dochodach, spowodowany wyłączeniem z okręgu Powiatu wielickiego miasta Podgórze, ewentualnie upoważnia Prezydenta miasta do ostatecznego zawarcia układu w powyższej sprawie, za pośrednictwem Wydziału krajowego.

Kraków, dnia 28 marca 1913 roku.

**Członkowie Komisji dla rozszerzenia granic miasta Krakowa,
Sekcji skarbowej oraz Sekcji prawniczej Rady miasta:**

Prof. Dr. Leo Juliusz m. p.

Prezydent miasta,

Przewodniczący Komisji dla rozszerzenia granic miasta.

Sare Józef m. p.
c. k. Radca Dworu,
II. Wiceprezydent m.

Dr. Szarski Henryk m. p.
I. Wiceprezydent m.

Dr. Bandrowski Ernest m. p.
Delegat Rady miasta.

Radcy miejscy:

Bazes Gustaw Gerson m. p.

Beringer Wandalin m. p.

Bialik Józef m. p.

Birnbaum Juda m. p.

Biskupski Ignacy m. p.

Daszyński Ignacy m. p.

Dąbrowski Szymon m. p.

Dębicki Klaudyusz m. p.

Dr. Doboszyński Adam m. p.

Ehrenpreis Ignacy m. p.

Federowicz Jan Kanty m. p.

Dr. Federowicz Tadeusz m. p.

Prof. Dr. Fierich Ksawery m. p.

Dr. Gertler Julian m. p.

Dr. Gross Adolf m. p.

Hałatkiewicz Jan m. p.

Heuman Herman m. p.

Iglicki Stefan m. p.

Jarra Marcin m. p.

Klemensiewicz Edmund m. p.

Przew. Sekc. prawn. Rady m.

Kosobudzki Piotr m. p.

Dr. Krzetuski Karol m. p.

Dr. Landau Ignacy m. p.

Margulies Abraham m. p.

Dr. Meisels Adolf m. p.

Mendelsburg Zygmunt m. p.

Miedniak August m. p.

Mikucki Ksawery m. p.

Muranyi Roman m. p.

Peroś Jan m. p.

Prof. Dr. Ponikło Stan. m. p.

Przew. Sekc. skarb. Rady m.

Prof. Dr. Rosenblatt Józef m. p.

Dr. Rowiński Stanisław m. p.

Dr. Starzewski Maryan m. p.

Dr. Starzewski Tadeusz m. p.

Suski Antoni m. p.

Szatkowski Henryk m. p.

Dr. Tilles Samuel m. p.

Wachtel Bernard m. p.

Hr. Wodzicki Antoni m. p.

Wolny Jan m. p.

Ze strony Magistratu:

Grodyński Władysław m. p., dyrektor Magistratu

Dr. Janiszewski Tomasz m. p., fizyk miejski

Kłeczek Andrzej m. p., starszy radca Budownictwa miejskiego

Krzyżanowski Jan m. p., dyr. M. Izby Obrachunkowej

Dr. Zawadzki Marcei m. p., st. radca Magistratu, naczelnik Admin. akcyzy

Dr. Reiner Ryszard m. p., sekr. Magistratu, naczelnik Wydziału I. b.

Dr. Sikorski Rudolf m. p., radca Magistratu, referent

Dr. Windakiewicz Kazimierz m. p., wicesekr. Magistratu, I. protokolant

Sarnecki Kazimierz m. p., adjunkt Magistratu, II. protokolant.

PROJEKT UKŁADÓW

w sprawie wyłączenia terenów województwa Podlaskiego
ze strefy województwa Mazowieckiego

DZIAŁ I

Przedmiot i zakres ustawy

CZEŚĆ II.

PROJEKT UKŁADÓW

w sprawie połączenia król. woln. miasta Podgórze ze stoł. król. miastem Krakowem.

DZIAŁ I.

Sprawy polityczne i administracyjne.

Artykuł I.

Mandat do Parlamentu.

Gmina miasta Krakowa przyrzeka dołożyć starań, aby miasto Podgórze wyłączone zostało z okręgu wyborczego, do którego obecnie należy i aby miasto Podgórze tworzyło w razie połączenia z Krakowem wspólnie z dzielnicami prawobrzeżnymi miasta Krakowa osobny okręg wyborczy miasta Krakowa, wybierający do Rady Państwa jednego posła.

Artykuł 2.

Mandat do Sejmu krajowego.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się dołożyć starań, aby miasto Podgórze przy reformie krajowej ordynacji wyborczej otrzymało osobny mandat sejmowy i by Podgórze nie łączono w jeden okręg wyborczy z innymi miastami lub dzielnicami miasta Krakowa.

Artykuł 3.

Reforma ordynacji wyborczej gminnej.

- a) Najpóźniej do końca pierwszego roku, licząc od dnia uchwały Sejmowej, mającej za paść w sprawie połączenia obu miast, obowiązuje się Gmina miasta Krakowa przedłożyć Wydziałowi krajowemu uchwałę Rady miasta, zawierającą projekt ordynacji wyborczej dla miasta Krakowa, która zapewni mieszkańcom obecnego miasta Podgórze szersze prawo wyborcze od dziś obowiązującej w Podgórzu ordynacji wyborczej;
- b) wprowadzić się mająca ordynacja gminna opierać się będzie na zasadzie powszechności;
- c) gdyby projekt ordynacji wyborczej nie wszedł z jakich powodów w życie, jak niemniej w czasie przejściowym aż do wejścia w Krakowie w życie nowej ordynacji wyborczej, obowiązywać będzie w Podgórzu obecnie tamże obowiązująca ordynacja wyborcza z tem zastrzeżeniem, że wszelkie czynności wyborcze, a w szczególności samo postępowanie, odbywać się winno wedle obowiązujących w Krakowie przepisów. (Regulamin obowiązujący przy wyborach członków Rady miasta Krakowa z 6 marca

1902 r. w szczególności przepisy jego porządkowe, nie dotyczące samej ordynacji wyborczej);

- d) dzielnica Podgórze stanowić będzie wyłączne terytorium wyborcze, a bierne prawo wyborcze przysługiwać będzie przez okres lat 12-tu, licząc od dnia faktycznego połączenia się Podgórza z Krakowem, jedynie wyborcom, zamieszkałym stale przynajmniej od roku w Podgórzu.

Artykuł 4.

Ilość mandatów do Rady miasta Krakowa.

Celem zapewnienia mieszkańcom miasta Podgórza udziału w Radzie miasta Krakowa będą wyborcy, zamieszkali na terytorium miasta Podgórza wybierać do Rady miasta Krakowa aż do czasu wejścia w życie nowej ordynacji wyborczej 16 radców miejskich, z czego w czasie obowiązywania w dzielnicy Podgórze obecnie także obowiązującej ordynacji wyborczej na I. i II. koło przypadnie po pięć, a na III. koło sześć mandatów.

Dla każdego z powyższych 3 kół wyborczych ma być wybranych po 4 zastępców.

Po upływie 3 lat od pierwszego wyboru powyżej określonej ilości radców miejskich o ileby jeszcze do tego czasu w dzielnicy Podgórze obowiązywała ordynacja wyborcza obecnie dla miasta Podgórza przeznaczona, ma być z koła I. i II. wylosowanych po 2 radców, a z koła III. 3 radców miejskich — oraz dla każdego z tych kół wyborczych po 2 zastępców.

Na opróżnione w ten sposób miejsca radców i zastępców, oraz na miejsce radców lub zastępców ubytych przez śmierć, rezygnację lub z innych przyczyn, mają być zarządzone nowe wybory.

Po upływie dalszych 3 lat ustąpią z urzędu ci radcy względnie ich zastępcy, których 6-letni okres urzędowania się skończy.

W ten sposób odbywać się będą w okresie przejściowym, aż do czasu zreformowania obecnej ordynacji wyborczej w Krakowie, uzupełniające wybory do Rady miasta z dzielnicy Podgórze co trzy lata. Przy reformie statutu miejskiego zobowiązuje się Gmina miasta Krakowa, przy uwzględnieniu zasady terytorialności zastrzeżonej art. 3. ust. d., zachować stosunek mandatów radzieckich dla terytorium Podgórza do reszty terytorium miasta Krakowa, jak 16:87.

Artykuł 5.

Członek Prezydium miasta.

Rada miasta Krakowa zobowiązuje się celem ułatwienia zaspokojenia potrzeb dzielnicy Podgórza, wybierać z grona radców dla dzielnicy Podgórze jednego członka Prezydium miasta, a to w okresie czterech pierwszych kadencji trzechletnich. Celem wprowadzenia w życie niniejszego postanowienia, zostanie równocześnie w ustawie inkorporacyjnej zmieniony przepis §. 42 ust. 2. statutu miasta Krakowa w ten sposób, że ilość wiceprezydentów miasta będzie powiększona. Wybrany członek Prezydium ma mieszkać stale na terytorium miasta Podgórza.

Artykuł 6.

Komisja dla spraw dzielnicy Podgórze.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się stworzyć w łonie Rady miasta Krakowa na przeciąg pierwszych czterech kadencji trzechletnich po inkorporacji stałą komisję dla spraw dzielnicy Podgórze, złożoną wyłącznie z wszystkich członków Rady, wybranych z tejże dzielnicy.

Artykuł 7.

Filia Magistratu.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się utworzyć po połączeniu miasta Podgórza z Krakowem Ekspozyturę Magistratu miasta Krakowa w Podgórzu, wedle następujących zasad:

- a) Ekspozytura Magistratu w Podgórzu urządzona zostanie na wzór starostwa, bez podziału na departamenta;

- b) zakres działania terytoryalny Ekspozytury rozciągać się będzie na dzielnicę Podgórze, a ewentualnie i na przyległe dzielnice: Płaszów, Ludwinów i Zakrzówek;
- c) zakres działania Ekspozytury Magistratu w Podgórzu obejmie wszelkie działy bieżącego urzędowania Magistratu, a ograniczony będzie jedynie naturą rzeczy przez istnienie centralnych urzędów przy Magistracie, jak: Dyrekcya Magistratu, Biuro prezydyalne, Biuro statystyczne, Administracya akcyzy, które pozostaną wspólne dla Magistratu i Ekspozytury, oraz urzędów, jak: Budownictwo miejskie, Miejski Urząd Zdrowia, Urząd weterynarski, Wydział aprowizacyjny z Komisaryatem targowym i Komisaryat obwodowy, które do Ekspozytury wyślą eksponowanych urzędników — oraz Miejska Izba obrachunkowa, która przy Ekspozyturze urządzi Oddział likwidacyjny i filię Kasy miejskiej;
- d) do Ekspozytury zostaną przydzieleni: Potrzebna ilość sił konceptowych, fachowych, kancelaryjnych i pomocniczych, oraz służby miejskiej, w szczególności: Inspektorowie budowlani, inżynierowie drogowi, drogomistrze i służba drogowa, lekarze miejscy i szkolni, komisarze obwodowi i targowi;
- e) przy Ekspozyturze urządzony zostanie Dziennik podawczy, który przyjmować będzie wszelki wpływ miejscowy, a dalej Archiwum, Ekspedyt, filia Kasy miejskiej i likwidatury, filia Straży pożarnej i Zakładu czyszczenia miasta;
- f) Ekspozytura brać będzie udział w posiedzeniach Magistratu, Sekcyi, Komisji i Rady miasta tak jak Magistrat, a bliższe określenie tego stosunku nastąpi w osobnem rozporządzeniu;
- g) wszelkie sprawy ogólne, zasadnicze, związane naturą rzeczy z urzędami centralnymi Magistratu i jego wydziałami, pozostaną nadal w zakresie działania tychże urzędów i wydziałów.

Osobne rozporządzenie określi szczegółowo sprawy powyższe w czasie wprowadzenia w życie Ekspozytury Magistratu miasta Krakowa w dzielnicy Podgórze.

Artykuł 8.

Urzędy państwowe.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się dołożyć starań u c. k. Rządu, aby siedziby urzędów państwowych w Podgórzu dziś istniejących, a to: Starostwa, Urzędu podatkowego i Sądu powiatowego, nadal w Podgórzu pozostały.

Odnosnie do c. k. Sądu powiatowego w Podgórzu, Gmina miasta Krakowa dołoży starań, aby zakres działania Sądu nie tylko nie został uszczuplony, ale rozciągnięty na dzielnice miasta Krakowa po prawym brzegu Wisły położone, na wszystkie gminy miejskie obecnie do Sądu powiatowego w Podgórzu należące, oraz na Borek Fałęcki i Kobierzyn.

Artykuł 9.

Kasa oszczędności miasta Podgórze.

1) Gmina miasta Krakowa gwarantuje samodzielność Kasy oszczędności miasta Podgórze, a to aż do czasu, w którymby się okazało, że tak w interesie samej instytucji, jak i mieszkańców tej dzielnicy należy ją przemienić na filię Krakowskiej Kasy oszczędności, o czem jednak tylko każdorazowy Wydział Kasy oszczędności decydować może.

2) Gmina miasta Krakowa przejmuje wobec Kasy oszczędności miasta Podgórze prawa i obowiązki Gminy miasta Podgórze.

3) Gmina miasta Krakowa gwarantuje nienaruszalność nabytych przez urzędników i sługi Kasy oszczędności miasta Podgórze praw, a to tak co do przysługujących im poborów i innych przyznanych im przez Kasę dochodów, jak i praw co do obecnych rang, tytułów, rodzaju zatrudnienia, emerytury etc. i to bez prawa zastosowania ustępu pierwszego § 14. obowiązującego obecnie statutu urzędników i sług Kasy oszczędności miasta Podgórze, odnośnie zaś do przyznanych już, lub też przyznać się mających emerytur, również bez prawa redukcji z przyczyny w ustępie 2. § 4 tegoż statutu emerytalnego podanej.

4) Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się w okresie przejściowym lat 12-tu, licząc od dnia inkorporacji, po upływie kadencji urzędowania obecnego Wydziału, wybierać do Wydziału Podgórskiej Kasy oszczędności $\frac{2}{3}$ (dwie trzecie) części ogólnej liczby członków z mieszkańców dzielnicy Podgórze, a $\frac{1}{3}$ (jedną trzecią) część z mieszkańców miasta Krakowa.

Prezesem Wydziału ma być każdorazowy członek Prezydium miasta Krakowa przez czas przejściowy lat 12-tu, wybierany z grona radców podgórskich, następnie zaś jeden z członków Prezydium miasta Krakowa bez względu na to, czy będzie wybrany z grona mieszkańców dzielnicy Podgórze, czy nie.

Artykuł 10.

Cmentarze.

Cmentarze obu wyznań, istniejące obecnie w Podgórzu, pozostaną nadal w dzielnicy Podgórze.

Artykuł 11.

Izraelicka Gmina wyznaniowa.

Gmina miasta Krakowa oświadcza, że uregulowanie stosunku między Gminą wyznaniową izraelską krakowską i podgórską w razie połączenia się Krakowa z Podgórzem nie wymaga jej ingerencji, gdyż stosunki te będą z urzędu uregulowane przez c. k. Namiestnictwo.

Artykuł 12.

Straż pożarna.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się utrzymywać stale w dzielnicy Podgórze filię Straży pożarnej w odpowiedniej obsadzie, co najmniej jednak w ilości dwu plutonów przy czem nadmieniamy, że zakres działania tejże Straży rozszerzonym być może ewentualnie na przyległe dzielnice Płaszów, Ludwinów, Zakrzówek i Kazimierz.

Artykuł 13.

Czyszczenie miasta.

Krakowski Zakład czyszczenia miasta obejmie zaraz po połączeniu obu miast czynności w dzielnicy Podgórze.

Artykuł 14.

Talard.

Krakowski Zakład Talarda obejmie zaraz po połączeniu obu miast czynności w dzielnicy Podgórze.

Artykuł 15.

Powiatowa Kasa chorych.

Gmina miasta Krakowa przyrzeka dołożyć starań u władz właściwych, aby w Podgórzu została nadal utrzymana Powiatowa Kasa chorych z jej dotychczasowym statutem, rozszerzającym opiekę lekarską na żony i dzieci robotników.

Artykuł 16.

Dom dla służby.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się wystawić własnym kosztem w ciągu lat 3 dom dla służby miejskiej, zatrudnionej w dzielnicy Podgórze.

DZIAŁ II. Warunki skarbowe.

Artykuł 17.

Podatki: domowo-czynszowy, gruntowy i zarobkowy.

W razie połączenia Podgórza z Krakowem, Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się dołożyć starań, aby wymiar podatku domowo-czynszowego w Podgórzu nie został zmienionym, tudzież aby z powodu połączenia obu miast nie został podwyższony wymiar podatku gruntowego i zarobkowego.

Artykuł 18.

Akcyza (podatki konsumcyjnej) i opłaty mytnicze.

I. Gmina miasta Krakowa zgadza się i zobowiązuje dołożyć starań, aby terytorium dzisiejszego miasta Podgórza w razie połączenia z Krakowem pozostało przez pierwsze 4 lata, licząc od dnia uchwały Sejmowej, zapaść mającej w sprawie połączenia Podgórza z Krakowem, poza rejonem akcyzowym.

II. Z chwilą objęcia Podgórza rejonem akcyzowym, gmina miasta Krakowa zobowiązuje się dołożyć starań:

- a) aby bieg linii akcyzowej, obejmującej terytorium m. Podgórza odpowiadał interesom przyłączyć się mającego m. Podgórza, przedewszystkiem zaś, aby dworce kolei żelaznej w Podgórzu-Płaszowie i Podgórzu-Bonarce objęte zostały linią akcyzową;
- b) aby opłaty miejskie od trunków, produkowanych w zamkniętem mieście Krakowie mogły być pobierane w drodze ugody lub ryczałtu;
- c) aby dopuszczalne ustawowo ulgi przy uiszczaniu opłat akcyzowych były do mieszkańców dzielnicy stosowane, tudzież by przyznawanie innych jeszcze ulg ponad obecnie dopuszczalne zostało umożliwione, w szczególności zaś, aby od artykułów takich jak wino, miód, owoce, marmolady, ryby, marynaty, owies, otręby, taryfą akcyzową objętych, przyznawano zwroty od możliwie najmniejszych ilości w razie ich wywozu poza obręb linii.

Artykuł 19.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się z chwilą rozszerzenia linii mytniczej na terytorium podgórskiem uwolnić w całości gospodarstwa rolne, leżące na terytorium miasta Krakowa lecz poza obrębem akcyzowym, od opłaty myta, a to co do wszelkiego rodzaju zaprzęgów, należących do prowadzenia tychże gospodarstw.

Nadto obowiązuje się Gmina miasta Krakowa te zakłady przemysłowe, które się znajdują w najbliższem sąsiedztwie linii akcyzowej, objąć linią mytniczą w ten sposób, aby one znalazły się w obrębie tejże linii mytniczej, a ich własne i donajęte zaprzęgi uwolnione zostały od opłat mytnicznych (kopytkowego).

Gmina miasta Krakowa oświadcza, iż poczyniła już na podstawie uchwały Rady miasta z dnia 2 marca b. r. starania, aby właściciele gruntów, leżących w obrębie miasta Krakowa, ale położonych poza linią akcyzową, byli uwolnieni od podatku przy wprowadzaniu siana, owsa i słomy z tych pól, zwożonych do swoich stodoł, leżących w obrębie linii akcyzowej, oraz przyrzeka użyć nadal wszelkich wpływów i sposobów, aby cel zamierzony został osiągnięty.

O ileby do chwili inkorporacji miasta Podgórza w drodze noweli do ustawy o podatku akcyzowym nie została ta kwestya zasadniczo rozstrzygniętą na korzyść powyższych właścicieli gruntów, Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się zwracać tymże właścicielom gruntów zapłacone podatki akcyzowe od ziemiopłodów, zwiezionych do gospodarstw z własnych pól, leżących w obrębie miasta Krakowa poza linią akcyzową.

Artykuł 20.

Majątek — prawa.

- a) Gmina miasta Krakowa przejmuje z chwilą połączenia wszelki majątek tak ruchomy jak nieruchomy, dobro gminne, prawa i przywileje Gminy miasta Podgórze, oraz wstępnie bezwarunkowo we wszelkie zobowiązania, które miasto Podgórze aż do chwili zatwierdzenia niniejszych układów przez Radę miejską w Podgórzu i Krakowie, na podstawie prawomocnych uchwał zaciągnęło;
- b) od chwili zawarcia umowy o połączenie między miastami Podgórzem i Krakowem aż do chwili faktycznego połączenia, będzie mogło Podgórze pozbywać majątek i zaciągać zobowiązania tylko na podstawie zgodnego porozumienia się Prezydentów obu miast, względnie na podstawie zgodnych uchwał obu Rad miejskich, zatwierdzonych, jeśli statut miasta Krakowa to zastrzega, przez Wydział krajowy. Wyjątek stanowią sprawy, które przed podpisaniem umowy o połączenie przez Radę miasta Podgórze już uchwalone zostały, a dla jakichkolwiek przeszkód nie mogły być jeszcze wykonane.
- W braku porozumienia pomiędzy Prezydentami obu miast, należy przedłożyć sprawę obu Radom miejskim, a w razie braku zgodności między obiema Radami miejskimi, rozstrzygnie w danej sprawie Wydział krajowy;
- c) kapitały w gotówce i efektach miasta Podgórze, jakie istnieć będą w chwili połączenia się tegoż miasta z Krakowem, będą wyłącznie użyte na cele lokalne terytorium podgórskiego.

Fundusze miasta Podgórze na specjalne cele przeznaczone, będą służyć wyłącznie tym celom.

Artykuł 21.

Potrzeby publiczne, kontynuowanie akcji pożytku ogólnego.

Gmina miasta Krakowa przejmuje na siebie obowiązek starania się o potrzeby publiczne połączonego z Krakowem miasta Podgórze, przejmuje kontynuowanie i doprowadzenie do skutku podjętych już lub zamierzonych starań i akcji, mających na celu pomnożenie dobra i pożytku publicznego, względnie majątku gminnego; w szczególności obowiązuje się starać o przeprowadzenie podjętej przez Gminę miasta Podgórze akcji, celem uzyskania ulg podatkowych dla domów, które na obszarze dzisiejszego królewskiego wolnego miasta Podgórze z publicznych względów asanacyjnych lub komunikacyjnych przebudowane być winny.

Artykuł 22.

Gmina miasta Krakowa przyrzeka, subwencje i dary z łaski dotąd corocznie przez Gminę miasta Podgórze wypłacane i nadal stale przez Radę miasta Krakowa uchwałać.

Artykuł 23.

Zobowiązania wobec wielickiej Kasy oszczędności.

Gmina miasta Krakowa przyjmuje zobowiązanie, że mieszkańcy miasta Podgórze z tytułu gwarancji za zobowiązanie wielickiej Kasy oszczędności, po przyłączeniu do Krakowa, nie będą pociągani do żadnych specjalnych podatków ani dodatków.

Artykuł 24.

Odszkodowanie dla Powiatu wielickiego.

Gmina miasta Krakowa przyrzeka, że wydatki, których uskutecznienie okaże się potrzebnym celem przyścia z pomocą Radzie powiatowej wielickiej z powodu utraty dochodów z dodatków powiatowych do podatków, spowodowanej wyłączeniem Podgórze z Powiatu autonomicznego wielickiego, nie spadną wyłącznym ciężarem na mieszkańców miasta Podgórze, lecz na fundusze całego Krakowa.

Artykuł 25.

Fundusz emerytalny urzędników i sług miasta Podgórze.

Gmina miasta Krakowa zgadza się na przelanie funduszu emerytalnego urzędników i sług miasta Podgórze do swego funduszu emerytalnego i przejmuje wszelkie zobowiązania statutowe, na tymże funduszu ciężące.

Artykuł 26.

Niedobór budowy kościoła.

Gmina miasta Krakowa zgadza się na pokrycie z funduszy miasta Podgórze niedoboru w wysokości 25.000 kor., jaki się okazał przy budowie kościoła parafialnego w Podgórzu.

DZIAŁ III.

Sprawy inwestycyjne, komunikacyjne, przemysłowe, handlowe, sprawy dotyczące oświaty i urzędzeń społecznych, przedsiębiorstw gminnych i robót publicznych, sprawy sanitarne i inne.

Artykuł 27.

Pożyczka inwestycyjna.

Gmina miasta Krakowa zgadza się na to, aby pożyczka, która ma być zaciągnięta w Banku krajowym na uchwalone przez Radę miasta Podgórze inwestycje — o ile one nie będą wykonane do dnia połączenia się obu miast — użytą została na wykonanie, względnie dokończenie powyższych inwestycji przez wspólny Zarząd miasta Wielkiego Krakowa z tem jednak zastrzeżeniem, że Gmina miasta Podgórze zgadza się na to, aby inwestycje powyższe, o ile dotyczą zakładów miejskich (np. strażnica pożarna), dostosowane zostały do potrzeby służenia nie tylko dla przyszłej dzielnicy Podgórze, lecz i dla sąsiednich dzielnic: Płaszów, Ludwinów, Zakrzówek, ewentualnie i Kazimierz.

Artykuł 28.

Utrzymanie ulic.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się utrzymywać ulice na terytorium podgórskiem w dobrym stanie. Plan regulacyjny, uchwalony przez Radę miasta Podgórze, ma stanowić punkt wyjścia przy dalszych pracach nad planem regulacyjnym dla przyszłej dzielnicy Krakowa, utworzonej z obecnego miasta Podgórze i dla dzielnic do niej przyległych.

Artykuł 29.

Regulacja ulicy Wolskiej, Kraszewskiego i Łagiewnickiej.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się w ciągu lat trzech, licząc od uchwalenia ustawy inkorporacyjnej przez Sejm krajowy, uporządkować, a w miarę zabudowania regulować ulicę Kraszewskiego do wiaduktu kolejowego, ul. Łagiewnicką aż do bramy fortecznej, a ul. Wolską aż do wiaduktu nad torem kolejowym.

Artykuł 30.

Przedłużenie ul. Kącik.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się dołożyć starań, celem uzyskania przedłużenia ulicy Kącik do Zabłocia przez przeprowadzenie tunelu popod tor kolejowy.

Artykuł 31.

Bruki.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się wykonać wybrukowanie chodników i ulic, a to:

- 1) natychmiast po połączeniu uzupełnić brukowanie chodników i przełazy na ulicach, łączących Nowy Most na Wiśle z Rynkiem głównym;
- 2) na ul. J. Słowackiego w chwili budowy tramwaju elektrycznego;
- 3) do lat 2 (dwu) chodników do przystanku Podgórze-Miasto;
- 4) do lat 5 (pięciu):
 - a) umożliwić dostęp do stacyi Podgórze-Płaszów;
 - b) uzupełnić brakujące partye chodników po lewej stronie ul. Kalwaryjskiej, od wylotu ul. św. Floryana aż do bramy fortecznej;
 - c) wykonać najpotrzebniejsze chodniki na Zabłociu.
- 5) do lat 12 (dwunastu) wykonać brukowanie Rynku głównego i Rynku małego.

Artykuł 32.

Droga do Bonarki i Łagiewnik.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się dołożyć starań, celem objęcia w zarząd miasta drogi rządowej (ul. Kalwaryjskiej, Lwowskiej i Krakowskiej) i powiatowej do Bonarki i Łagiewnik.

Artykuł 33.

Most na Wiśle im. ces. Franciszka Józefa I.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się dołożyć starań, aby most im. ces. Franciszka Józefa został po zrekonstruowaniu pozostawionym na obecnym miejscu, lub też, aby w razie przesunięcia tego mostu postawiono na obecnym miejscu kładkę dla ruchu pieszego.

Artykuł 34.

Oświetlenie miasta.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się wykonać należyte oświetlenie ulic przez rozszerzenie oświetlenia na te części miasta, które go dotychczas nie mają, w szczególności należyte oświetlenie Zabłocia, drogi do Podgórze-Płaszowa i Bonarki. (Rodzaj oświetlenia: gaz czy elektryczność, zostawia się uznaniu Gminy miasta Krakowa).

Artykuł 35.

Tramwaj elektryczny.

Gmina miasta Krakowa obowiązuje się w ciągu 1½ roku, licząc od dnia, w którym zapadnie w sprawie połączenia się obu miast uchwała Sejmu krajowego, wybudować dwutorową, o normalnej szerokości toru linię tramwajową na przestrzeni Nowy Most na Wiśle, ul. Słowackiego, szkoła pod Benedyktem, ul. Lwowska, Rynek główny, ul. Kalwaryjska aż do bramy fortecznej, tudzież odgałęzienie tejże linii: szkoła pod Benedyktem — Przystanek kolejowy Podgórze-Miasto.

Nadto obowiązuje się Gmina miasta Krakowa wybudować linię tramwajową od wybudować się mającego mostu im. ces. Franciszka Józefa przy wylocie ul. Krakowskiej aż do ul. Kalwaryjskiej, a to zaraz po wybudowaniu tego mostu.

Budowa innych linii, a to do stacyi Podgórze-Płaszów, do stacyi Podgórze-Bonarka, linii do granicy Łagiewnickiej, następnie połączenie tejże linii przez Rydlówkę, Ludwinów, Zakrzówek, Dębniaki z mostem Zwierzynieckim — będzie objęta ogólnym programem budowy tramwaju elektrycznego w Krakowie.

Artykuł 36.

Przystanek osobowy przy ul. Kącik.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się poczynić starania o otworzenie przy ulicy Kącik przystanku osobowego.

Artykuł 37.

Ładownia Podgórze-Wisła.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się poczynić starania o rozszerzenie ładowni Podgórze-Wisła.

Artykuł 38.

Taryfa doróżkarska.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się na wypadek połączenia, postarać się o ujednostajnienie taryfy doróżkarskiej.

Artykuł 39.

Filia c. k. Urzędu pocztowego.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się poczynić starania o kreowanie filii c. k. Urzędu pocztowego w okolicy Małego Rynku.

Artykuł 40.

Ochrona przemysłu w Podgórzu w ogóle.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się popierać całą siłą przyszłą dzielnicę Podgórze pod względem rozwoju przemysłowego w tym celu, aby dzielnica ta stała się punktem centralnym przemysłu polskiego w naszym kraju.

Artykuł 41.

Grunta na cele przemysłowe.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się wyznaczyć osobne kompleksa gruntów, przeznaczonych wyłącznie na zakłady przemysłowe, tudzież warsztaty rękodzielnicze i ułatwiać nabywanie tychże gruntów interesantom.

Artykuł 42.

Hale maszynowe dla rękodzielników.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się celem poparcia przemysłu rękodzielniczego poprzeć dążenia sfer rękodzielniczych przez urządzenie na terytorium podgórskim hal maszynowych dla rękodzielników.

Artykuł 43.

Taksy inkorporacyjne w stowarzyszeniach przemysłowych.

Gmina miasta Krakowa dołoży starań, aby rękodzielnicy, należący dzisiaj do stowarzyszeń przemysłowych w Podgórzu, w razie konieczności wstąpienia na wypadek połączenia Podgórza z Krakowem do odnośnych stowarzyszeń w Krakowie, uwolnieni byli od płacenia taks inkorporacyjnych.

Artykuł 44.

Ulgi dla przemysłowców.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się wprowadzić jak najdalej idące ulgi dla zakładów przemysłowych, chcących pobierać prąd elektryczny, wodę i gaz dla celów przemysłowych.

Artykuł 45.

Kable elektryczne.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się rozprowadzić kable elektryczne po wszystkich ulicach i placach, które co najmniej do $\frac{1}{4}$ części są zabudowane, jeśli spodziewana konsumpcja wykaże rentowność włożonego kapitału. Nadto obowiązuje się Gmina miasta Krakowa założyć w razie potrzeby stację blokową na Zabłociu i w Wapienniku miejskim.

Artykuł 46.

Ustawa budowlana.

Gmina miasta Krakowa zgadza się na to, aby ustawa budowlana krakowska wraz z nowellami do niej wydanymi obowiązywała w dzielnicy z miasta Podgórze utworzonej zaraz po faktycznym połączeniu się obu miast, a to z tym ograniczeniem, że przez lat 9, licząc od chwili faktycznego przyłączenia miasta Podgórze do miasta Krakowa nie będą w dzielnicy Podgórze obowiązywać słowa: „lub kosztów regulacji i urządzenia już istniejących ulic publicznych“ z § 16 a i ostatni ustęp z § 16 g od słów: „Magistrat może....“ aż do.... „i otwarcia ulicy“ ustawy z dnia 28 marca 1910 r. Nr. 89 Dz. u. k.

Artykuł 47.

Przeniesienie prochowni i magazynów wojskowych.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się poczynić jak najenergiczniejsze starania, celem zniesienia w mieście prochowni i magazynów amunicyjnych.

Artykuł 48.

Ułatwienia dla gospodarstw rolnych i przemysłowych.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się przyznać ułatwienia, przysługujące już obecnie w Krakowie i w przyłączonych do niego gminach dla gospodarstw rolnych i zakładów przemysłowych, takimiż gospodarstwom i zakładom w Podgórzu.

Artykuł 49.

Targi i jarmarki.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się istniejące obecnie targi i jarmarki pozostawić nadal w Podgórzu, tudzież zobowiązuje się nie otwierać w ciągu najbliższych 10 lat targów i jarmarków w sąsiednich dzielnicach, a to: Wolnicy, Ludwinowie, Zakrzówku, Płaszowie, przy czem nadmienia się, że codziennej sprzedaży mleka i jarzyn nie można uważać za targi.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się urządzić w Podgórzu targi na słomę, siano i zboże dla dzielnic po prawej stronie Wisły położonych.

Artykuł 50.

Targi końskie.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się w ciągu 3 lat przenieść targi końskie do Podgórze i utrzymywać je obok tu już istniejących targów i jarmarków na bydło.

Artykuł 51.

Szkoła średnia nowego typu.

Gmina miasta Krakowa przyrzeka dołożyć starań, aby szkoła realna nowego typu, która ma być otwartą w Krakowie, umieszczoną została w Podgórzu, w budynku pogimnazjalnym.

Artykuł 52.

Szkoła wydziałowa męska.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się dołożyć starań, aby przy istniejącej szkole wydziałowej męskiej w Podgórzu otwarte zostały najpóźniej w ciągu 2 lat wydziałowe klasy IV. i V.

Nadto Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się przy szkole wydziałowej męskiej wybudować salę gimnastyczną.

Artykuł 53.

Szkoła zawodowa.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się dołożyć starań, aby na obszarze dzisiejszego miasta Podgórza założoną została przynajmniej jedna z projektowanych szkół zawodowych.

Artykuł 54.

Druga ochronka.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się kreować do lat 2 (dwu) drugą ochronkę dla ludności robotniczej w zachodniej części miasta i utrzymywać obie ochronki w mieście, o ile dobroczynność publiczna nie dopisze, przez udzielanie odpowiednich subwencji.

Artykuł 55.

Dom dla rękodzielników.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się wydzielić dla stowarzyszenia przemysłu rękodzielniczego podgórskiego, o ile stowarzyszenie to nie zostanie przyłączone do stowarzyszeń krakowskich, do lat 2 (dwu) taką parcelę z gruntów miejskich w dzielnicy Podgórze, na którejby mógł być wybudowany dom dla towarzyskich i kulturalnych zebrań rękodzielniczych, a w razie budowy takiego domu zobowiązuje się przyznać z miejskich kamieniołomów i wapienników odpowiednią, potrzebną do budowy ilość materiałów.

Artykuł 56.

Dom robotniczy.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się wydzielić do lat 2 (dwu) taką parcelę z gruntów miejskich w Podgórzu, na której stanąć mógłby dom dla towarzyskich i kulturalnych zebrań robotniczych, a w razie budowy takiego domu, zobowiązuje się przyznać z miejskich kamieniołomów i wapienników odpowiednią, potrzebną do budowy ilość materiałów.

Artykuł 57.

Policja — zmiana wojskowej na miejską.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się poczynić starania, celem zmiany policji wojskowej w Krakowie na policję miejską.

Artykuł 58.

Rzeźnia, chłodnia i jatki.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się pozostawić w Podgórzu, istniejącą tamże rzeźnię miejską, chłodnię i jatki.

Artykuł 59.

Strażnica pożarna.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się wybudować w Podgórzu do lat 3-ch strażnicę pożarną dla dzielnic prawobrzeżnych.

Artykuł 60.

Filia zakładów aprowizacyjnych miejskich.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się po przyłączeniu założyć w Podgórzu filię zakładów aprowizacyjnych, istniejących już w Krakowie lub założyć się mających.

Artykuł 61.

Kanalizacja.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się do lat 5 wykonać projektowaną przy uchwaleniu pożyczki inwestycyjnej na budowę kanałów, a nie wykonaną aż do chwili faktycznego połączenia się sieć kanałową w Podgórzu, a to w ulicach przynajmniej do połowy zabudowanych, a w przyszłości wykonywać kanały w miarę zabudowania się ulic, w powyższym stosunku.

Do tego celu ma być użyta pożyczka inwestycyjna, na budowę kanałów przeznaczona.

Dopóki w Krakowie nie wejdzie w życie projektowana ustawa o obowiązku właścicieli domów łączenia kanałów domowych z kanałami publicznymi, obowiązować będzie w Podgórzu ustawa z dnia 26 grudnia 1900 r. Dz. u. kr. L. 17 ex 1901.

Artykuł 62.

Lekarze miejscy.

Gmina miasta Krakowa przyrzeka dla połączonego z nią miasta Podgórza przeznaczyć odpowiednią do stosunków w Krakowie istniejących ilość lekarzy miejskich i szkolnych.

Artykuł 63.

Szpital zakaźny.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się w ciągu lat 3-ch urządzić w Podgórzu filię szpitala zakaźnego, lub barak Dekerowski.

Artykuł 64.

Łaźnia ludowa.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się zbudować do lat 3-ch, na obszarze dzisiejszego miasta Podgórza łaźnię ludową.

Artykuł 65.

Rozszerzenie szpitala św. Łazarza.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się poczynić u władz miarodajnych starania o rozszerzenie szpitala św. Łazarza.

Artykuł 66.

Filia Towarzystwa ratunkowego.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się poczynić starania, aby na obszarze dzielnicy Podgórze utworzoną została filia Towarzystwa ratunkowego, dla dzielnic prawobrzeżnych.

DZIAŁ IV.

Warunki przejściowe.

Artykuł 67.

Funkcjonariusze etatowi.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się przejąć na etat Magistratu miasta Krakowa wszystkich etatowych urzędników Magistratu i zakładów przemysłowych miasta Podgórze, oraz etatową Straż ogniową, policyjną i służbę miejską w Podgórzu i odpowiednio do wysokości poborów przez nich faktycznie posiadanych, tudzież uchwałami Rady miasta Podgórze przyznanych, a to wedle stanu w dniu 17 kwietnia 1913 roku — po tym zaś terminie przez Radę miasta Podgórze zgodnie z Radą miasta Krakowa, względnie z Prezydentem miasta Krakowa uchwalonych — tudzież odpowiednio do rodzaju służby obecnie pełnionej, przydzielić do rang, kategorii i stopnia płacy, w Magistracie miasta Krakowa obowiązujących.

Gmina miasta Krakowa przyrzeka przejąć co najmniej prawa nabyte przez etatowych funkcjonariuszy miasta Podgórze co do rodzaju służby, dodatków pięcioletnich i innych, awansu, lat służby i praw emerytalnych, zastrzeżonych im statutem urzędników i sług król. woln. miasta Podgórze; zobowiązuje się dozwolnić im nabyć uprawnienia służbowe względnie emerytalne, w Magistracie miasta Krakowa istniejące, o ile te ostatnie okażą się korzystniejsze, a to ewentualnie po uiszczeniu przypadających opłat emerytalnych.

Rada miasta Krakowa przyrzeka na przyszłość po połączeniu się Podgórze z Krakowem, traktować przyjętych urzędników i funkcjonariuszy miasta Podgórze na etat urzędniczy i służbowy miasta Krakowa na równi z urzędnikami i funkcjonariuszami miasta Krakowa.

Artykuł 68.

Niestabilizowani funkcjonariusze.

Gmina miasta Krakowa przyrzeka udzielić odpowiedniego zajęcia niestabilizowanym funkcjonariuszom, dyetaryuszom i robotnikom dziennym, zatrudnionym w Magistracie lub przy Zakładach miejskich miasta Podgórze, w biurach Magistratu lub przy Zakładach miejskich miasta Krakowa z tymi samymi poborami, prawami i obowiązkami, jakie posiadają analogiczni pracownicy miejscy w Krakowie, w każdym razie nie mniejszymi niż je dnia 17 kwietnia 1913 r. posiadali.

Po przyjęciu do służby miasta Krakowa, będą funkcjonariusze powyżsi traktowani na równi z podobnymi funkcjonariuszami w Krakowie, w miarę kwalifikacji, wydajności pracy oraz zachowania się.

Artykuł 69.

Gwarancja dotrzymania warunków umowy przez Kraków.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się przez czas przejściowy lat 12-stu, składać co-roczenie przy obradach nad budżetem lub nad zamknięciami rachunkowemi Radzie miasta Krakowa sprawozdanie z wykonanych punktów kontraktu, w sprawie połączenia między obu gminami zawartego.

Komisji dla spraw Podgórze, jak również pojedynczym jej członkom, prócz prawa stawiania na Radzie miejskiej wniosków, dotyczących gospodarki miejskiej w dzielnicy Podgórze, przysługiwać będzie nie mniej prawo wnoszenia przed Radę miejską zażaleń z powodu nienależytego wypełniania warunków i zobowiązań ustawą inkorporacyjną objętych, a w razie nieuwzględnienia tychże, prawo wnoszenia zażaleń do Wydziału krajowego z powodu nienależytego przestrzegania przez Gminę warunków przyłączenia, ustawą inkorporacyjną objętych.

Artykuł 70.

Postanowienia przejściowe co do terminów.

Wszystkie w umowie niniejszej oznaczone terminy co do wykonania robót inwestycyjnych, liczą się — o ile co innego nie jest wyraźnie postanowione — od chwili faktycznej inkorporacji.

Artykuł 71.

Rozwiązanie podgórskiej Rady miejskiej i termin nowych wyborów.

Rada miasta Podgórze sprawuje rządy miasta aż do chwili faktycznego połączenia się obu miast.

Wybory do Rady miasta z terytorium Podgórze mają być przeprowadzone w ciągu czterech tygodni, licząc od chwili rozwiązania dawnej Rady przez c. k. Namiestnictwo. Komisje wyborcze mają się składać z wyborców z dzielnicy Podgórze.

PROJEKT

przyjścia z pomocą Radzie powiatowej wielickiej za
wyłączenie z jej okręgu miasta Podgórze,

uchwalony przez Subkomitet Komisji dla rozszerzenia granic Krakowa
w dniu 7 stycznia 1913 roku, zmodyfikowany na wspólnej konferencji
Delegatów Wydziału krajowego, Rady powiatowej wielickiej, oraz miast
Podgórze i Krakowa w dniu 8 stycznia 1913 roku.

L. 5589/913.

Prez.

Kraków, dnia 13 stycznia 1913.

Do

Świętej Rady powiatowej

w Wieliczce

na ręce Marszałka Powiatu, Jaśnie Wielmożnego Pana c. k. Notaryusza
Emanuela Wintera.

Na wspólnym posiedzeniu Delegatów Wydziału krajowego, Rady powiatowej wielickiej oraz miast Podgórze i Krakowa, które się odbyło w dniu 8 stycznia b. r. i na którym przedmiotem obrad była sprawa przyjęcia z pomocą Radzie powiatowej wielickiej ze strony gminy miasta Krakowa za wyłączenie z jej okręgu miasta Podgórze, postawionem zostało ze strony Delegatów powiatu wielickiego żądanie, aby im przesłać na piśmie, proponowane przez krakowski Subkomitet Komisji dla rozszerzenia Krakowa zasady powyższego projektu przyjęcia z pomocą Powiatowi wielickiemu, celem bliższego ich rozpatrzenia.

Czyniąc zadość żądaniu powyższemu, Magistrat miasta Krakowa przesyła w załączeniu 10 egzemplarzy omawianego projektu krakowskiego, będącego zarazem odpowiedzią na memoriał Rady powiatowej wielickiej, w sprawie powyższej wydany.

Projekt krakowski przyjęcia z pomocą Powiatowi wielickiemu za wyłączenie z jego okręgu miasta Podgórze, obejmuje uchwały Subkomitetu Komisji Rady miasta Krakowa, wybranej dla sprawy rozszerzenia granic Krakowa, zmodyfikowane wynikami obrad z dnia 8-go stycznia b. r., Delegacyi, na czele wymienionych.

Krakowski projekt przyjęcia z pomocą Powiatowi wielickiemu za wyłączenie z jego okręgu miasta Podgórze i spowodowanego tem ubytku dochodów, przyjmuje za podstawę następujące formy pomocy:

I. Coroczne uzupełnienie przez pewną oznaczoną ilość lat Powiatowi wielickiemu braków w dochodach z dodatków powiatowych według systemu, przyjętego z tego samego tytułu wobec Rady powiatowej krakowskiej (Ustawa z dnia 13 listopada 1909 Dz. u. kr. Nr. 148).

II. Przejęcie stosunkowej części długów Powiatu wielickiego, po odtrąceniu od długów majątku Powiatu.

III. Przejęcie stosunkowej części gwarancyi powiatowych, lub innych specjalnych zobowiązań.

ad I.

Celem obliczenia wysokości kwot, wchodzących do pierwszego rodzaju pomocy, przyjmuje projekt krakowski wysokość wydatności 1 halerza dodatków powiatowych, na kwotę 3740 K 05 hal.

Kwota powyższa jest średnią z trzech kwot podobnych przeciętnych, obliczonych przez Radę powiatową, a sprostowanych przez Magistrat Krakowa:

- a) ze sprawdzonego przypisu dodatków powiatowych za lata 1910 do 1912 t. j. z kwoty 3624·86 K;
- b) z uiszczenia dodatków powiatowych za lat 7 t. j. od roku 1905 do 1911, czyli z kwoty 3829·37 K;
- c) z uiszczenia dodatków powiatowych za 3 lata 1909—1911 t. j. z kwoty 3765·94 K.

Przeciętna z powyższych trzech przeciętnych wydajności 1 halerza, podana poprzednio w wysokości 3740·05 K zostaje przyjęta jako liczba wypośredkowana, najwięcej rzeczywistości i słuszności odpowiadająca.

Obliczenie klucza, według którego Podgórze bierze udział w wydatkach Powiatu wielickiego, oparł Magistrat na danych sprawdzonego przypisu dodatków powiatowych za ostatnie 3 lata 1910—1912.

W latach powyższych przypadło przypisu dodatków powiatowych:

	na cały powiat	na Podgórze	% przypadający na Podgórze
1910	210247 K	83058 K	39·50%
1911	215433 K	90715 K	42·18%
1912	238629 K	94047 K	39·41%
Przeciętnie			40·36%

Podobne obliczenie stosunku Podgórze w ponoszeniu wydatków Powiatu uznał Subkomitet miasta Krakowa za najwięcej odpowiednie i słuszne, albowiem z jednej strony przyjmuje się trzy ostatnie, nie dowolnie wybrane lata sprostowanego przypisu dodatków powiatowych, wykazujące naturalną progressyę wydajności opodatkowania, wolną od nierówności w uiszczeniu zaległości, z drugiej zaś strony uzyskuje się w kluczu podanym stosunek procentowy słuszny—pośredni, podany bowiem przez Radę powiatową według uiszczenia z lat 1908—1910, a więc z lat dowolnie wybranych klucz 42·81%, jest skrajnym najwyższym, przeciętny zaś z 10 lat od 1903—1912 wypada tylko na 36·45%.

Dalsze obliczenia postanowił Subkomitet m. Krakowa oprzeć na budżecie Rady powiatowej z 1913 r., a więc dla Powiatu wielickiego najkorzystniejszymi.

Celem obliczenia na podstawie powyższej, jaką kwotę dochodów z dodatków powiatowych miałyby miasto Kraków gwarantować Powiatowi wielickiemu, należy z kwoty wydatków budżetem z roku 1913 objętych, a obliczonych na kwotę 351.761 K strącić:

- a) wszelkie wydatki jednorazowe;
- b) wydatki przypadające na miasto Podgórze;

c) wydatki na przyszłe inwestycje drogowe i mostowe oraz na fundusz emerytalny, które przez Sejm krajowy od kwoty dochodów powiatu krakowskiego, za którą gwarancję przejąć miało miasto Kraków zostały wyłączone, jako obciążać mające wyłącznie Powiat.

W myśl tych zasad domaga się Subkomitet m. Krakowa strącenia z kwoty wydatków, preliminowanych budżetem na rok 1913, następujących pozycji wydatków:

1) Dz. I. rubr. I. 7. Nadzwyczajne i nieprzewidziane	K	2000.—
2) Dz. I. rubr. VII. Odprawa dla Żytkiewiczówny	„	1500.—
3) Dz. II. rubr. I. 1 i 2. 40·36% od rat amortyzacyjnych pożyczek z Banku kraj. 500.000 K i 340.000 K	„	16952.—
4) Dz. II. rubr. I. 6. Procent od wkładek Kasy pożyczkowej	„	800.—
5) Dz. III. rubr. I. a. Na cele fundacyi jubil. dla Pawlikowic K 2560.—	„	277·44
6) Dz. III. rubr. I. a. 3. Subwencya dla 26 akuszerok	„	2600.—
7) Subwencye udzielane instytucyom w Podgórzu:		
a) III. I. a. 6. Szkole cegielnianej	„	200.—
b) III. II. B. 1. Uzupełniającej szkole przemysłowej	„	200.—
c) III. II. B. 2. Ochronce	„	200.—
d) III. II. B. 4. Bursie	„	200.—
e) III. II. B. 6. Sokołowi	„	250.—
f) III. II. B. 8. Komitetowi ochronek dla dzieci	„	100.—
Razem		K 1150.—
8) III. II. B. 13—17. Subwencye jednorazowe, nowe	„	1600.—
9) Dz. IV. rubr. III. 1. Zasiłki do funduszu emerytalnego (§ 33 st. emeryt.)	„	2896.—
10) Dz. V. rubr. I. A. 2. Ostatnia rata pożyczki z r. 1905 na budowę dróg	„	600.—
11) Dz. V. rubr. I. D. 3. 40·36% z raty 1560 K.	„	630.—
12) Dz. V. II. B. 2—3. Budowa dróg Skawina—Radziszów i Grabie—Brzegi, wydatek inwest. 18.300 K, po strąceniu subwencyi kraj. 8350 K	„	9950.—
13) Dz. V. rubr. IV. C. 32. Budowa mostu w Radziszowie	„	3000.—
14) Dz. V. — V. C. 1—2. Nadwyżka zwrotu w r. 1913 z fund. pow. na poprawę dróg gm. II. kl. i nadwyżka w r. 1913 subw. powiat. na drogi gm. II. kl. ponad kwotę z r. 1912	„	9388.—
15) Dz. V. rubr. VIII. D. 3. Na dojazd kolejowy Podgórze—Bonarka nadwyżka ponad dochody	„	1867.—
16) Dz. V. rubr. VIII. E. Z wydatków na rowy osuszające strącić	„	5566.—
17) Dz. V.—IV. C. 27. Z wydatków na drogę Siercza—Zbydniowice strącić	„	2700.—
Razem		K 63476·44

Do wykazu powyższego dodaje się, iż na posiedzeniu Delegacyi w dniu 8 stycznia 1913 r. Prezydent miasta Dr. Leo przyrzekł w razie dojścia do skutku ugody co do wykazanych 17 pozycyi strąceń, cofnąć żądanie strącenia z wydatków budżetu kwoty wykazanej pod poz. 1), a z kwoty pod poz. 14) cofnąć żądanie strącenia co do kwoty K 4000.—.

Bez obu powyższych pozycyi suma strąceń żądanych, z wydatków budżetu wynosiłaby K 57476·44.

Przyczyna żądania strąceń powyższych co do siedmiu pozycyi już przez Delegacyę Rady powiatowej uznanych, jest co do innych pozycyi wytłumaczona przyjętymi z góry zasadami, lub była bliżej na posiedzeniu Delegacyi omówioną. Jedyne co do pozycyi 16 wyjaśnia się, że na rowy osuszające w roku 1912 była do budżetu wstawiona kwota K 5820.—, lecz została wydana na inne cele. Wobec tego w roku 1913 pozostaje z omawianego tytułu,

do zwrotu funduszowi krajowemu K 7271·31, z której to kwoty przypada na Podgórze 40·36‰, czyli K 2934·57, a na Powiat K 4336·—, zwrotnych w 10 latach.

Z tego powodu przyjmuje się do budżetu r. 1913 jedną dziesiątą część kwoty przypadającej na Powiat, tj. K 433·60, a resztę kwoty wstawionej do budżetu w wysokości K 6000·— tj. K 5566·— obejmuje się pożyczkami strącen z wydatków.

Gdy więc wydatki Powiatu na rok 1913, nie licząc funduszu emerytalnego, wynoszą w czterech działach a mianowicie :

I. Wydatki administracyjne	K 40352·—
II. Wydatki na pożyczki	„ 57825·—
III. Wydatki na subwencje	„ 10985·—
IV. Wydatki drogowe	„ 242599·—
Razem	K 351761·—

to z powyższej kwoty wydatków strąca Subkomitet m. Krakowa kwoty budżetu poprzednio wykazane w sumie K 63476·44 i uzyskuje resztę K 288284·56.

W razie usunięcia z kwot do strącenia wykazanych, kwoty z poz. 1) K 2000·— a z kwoty, objętej poz. 14) sumy K 4000·—, reszta wydatków Powiatu wyniosłaby K 294281·56.

Od kwot powyższych strącić dalej należy własne dochody Powiatu, które w Dz.: I. Administracja wynoszą K 11909·—

„ II. Pożyczki	„ „ 23173·—
„ III. Budowa dróg	„ „ 8750·—
„ IV. Utrzymanie dróg	„ „ 44955·—
„ V. Dojazdy kolejowe	„ „ 5886·—
Razem	K 94673·—

Wobec czego pozostanie kwota wydatków do pokrycia dodatkami w sumie: K 193611·56 ewentualnie w sumie K 199611·56.

Kwoty powyższe mogą doznać modyfikacji przez rozliczenie dochodu między Powiat a miasto Kraków, płynącego od stron konkurujących na utrzymanie dojazdu kolejowego do przystanku Podgórze—Bonarka.

Otóż według obecnego stanu rzeczy kwota K 193611·56 jest sumą, którą jako dochód z dodatków powiatowych miasto Kraków podejmuje się gwarantować Powiatowi wielickiemu przez przeciąg 20 lat, licząc od dnia faktycznej inkorporacji Podgórze do Krakowa, a to przy stopie dodatków powiatowych, przyjętej w budżecie Rady powiatowej wielickiej na rok 1913 w wysokości 71½‰.

Biorąc za podstawę liczby powyższe, obliczałaby się gwarancja miasta Krakowa w pierwszym roku po przyłączeniu Podgórze w ten sposób, że wydatność 1 halera przyjęta w niniejszym projekcie na K 3740·05 po odliczeniu 40·36‰ udziału w niej miasta Podgórze w wysokości K 1509·46, pozostaje przy Powiecie w reszcie, wynoszącej K 2230·59.

Ta ostatnia wydatność mnożona przez stopę dodatków 71½‰, wykazuje spodziewany dochód Powiatu z dodatków powiatowych w kwocie K 159487·19. Jeśli się kwotę tę odejmiemy od gwarantowanej przez miasto Kraków sumy dochodu z dodatków powiatowych w kwocie K 193611·56, pozostaje do pokrycia przez miasto Kraków kwota niedoboru K 34124·38.

Na przyszłe lata o wysokości ostatniej sumy decydować będzie wydatność faktyczna 1 halera dodatków powiatowych.

ad II.

Przejęcie przez miasto Kraków stosunkowej do udziału miasta Podgórze w dochodach i wydatkach Powiatu wielickiego części długów z tegoż Powiatu po odtrąceniu od niej majątku Powiatu, oblicza Subkomitet miasta Krakowa w następujący sposób:

Długi Powiatu, które Subkomitet w stosunkowej części gotów jest przejąć, są następujące:

- 1) Pożyczka zaciągnięta w Banku kraj. w roku 1898 w kwocie K 340000— wedle stanu z końcem 1912 r. K 318951·25
- 2) Pożyczka komunalna z roku 1905, zaciągnięta w Banku kraj. w kwocie K 500000— wedle stanu z końcem 1912 r. „ 466459·18
- 3) Pożyczka bezprocentowa z funduszu krajowego na budowę drogi Czechówka—Siepraw w wysokości K 6000— zwrotna w 10 latach ratami po K 600—, wedle stanu z końcem 1912 r. „ 1800·—
- 4) Zwrot funduszowi kraj. kosztów rekonstrukcyi ukrajowionej drogi Podgórze—Swoszowice—Świątniki—Myślenice . . „ 15600·—
Do pozycyi tej zgłosili Delegaci Rady powiatowej wielickiej podwyżkę na cele przeprowadzenia zmian katastralnych w kwocie „ 5000·—
- 5) Zwrot kraj. funduszowi melioracyjnemu funduszu K 16450— przyznanego Powiatowi na budowę rowów osuszających. Z funduszu tego wyrachował Powiat Wydziałowi krajowemu K 3358·69, wstawił do budżetu w 1912 r. kwotę K 5820·—, zostaje do zwrotu „ 7271·31
- 6) Na zakład wychowawczy w Pawlikowicach obowiązał się Powiat złożyć kapitał K 4000·—
Do końca roku 1912 wraz z kwotą K 400·— wstawioną do budżetu w tymże roku złożono K 1708·24, pozostaje jeszcze do uiszczenia „ 2291·76
- 7) Straty Powiatowej Kasy pożyczkowej.
Straty powyższe, nie licząc funduszu zakładowego w kwocie K 8411·09, oraz własnych strat Powiatu w kwocie K 1487·92, które sam Powiat powinien ponieść, wynoszą K 24116·76.
Stan czynny przyjmuje się według ocenienia syndyka tejże Kasy na K 8000·—, a dla zaokrąglenia niedoboru na K 8116·76
Celem uniknięcia dalszych rozliczeń ustala Subkomitet niedobór ryczałtowo na K 16000 i ten proponuje do stosunkowego podziału „ 16000·—

8) Subkomitet zgadza się wreszcie na przejęcie odpowiedniej części gwarancyi kolejowej procentu od kapitału K 150000 na budowę kolei Wieliczka—Mszana dolna.

9) Subkomitet miasta Krakowa oświadcza się za nieprzyjęciem przez miasto Kraków udziału:

- a) Co do nieustalonej jeszcze i w rekursie będącej zaległości Zakładu ubezpieczeń od wypadków z lat 1890/1908 w kwocie K 16398, ewentualnie z zaległymi procentami i wyższej, wychodząc z założenia, że ubezpieczenia podobne tak jak i emerytury obciążać winny sam Powiat.
- b) Również nie przyjmuje Subkomitet w rachubę możliwych strat w pożyczkach dachówczanych — na co Delegaci Powiatu wielickiego już się zgodzili.

Suma pożyczek, z których tutejszy Subkomitet Komisji dla rozszerzenia granic Krakowa przejąć jest gotów do umorzenia część przypadającą na Podgórze według klucza 40·36⁰/₁₀₀, wynosi K 828372·20.

Od powyższej sumy długów brutto potrącić należy stan majątku Powiatu wielickiego, do którego Subkomitet wlicza:

a) Gotówkę otrzymaną przez Powiat od miasta Krakowa za wyłączenie z Powiatu wielickiego gmin i obszarów dworskich: Dębniki, Zakrzówek, Ludwinów i Płaszów, w kwocie	K	78481—
b) Wartość budynku Rady powiatowej w okrągłej kwocie (wartość inwentaryczna wynosi K 112767.—)	„	100000—
c) Wartość budynków Zakładu sadowniczego, nie licząc sadu	„	31676·60
Razem	K	210157·60

We względnem obliczeniu kwot pod b) c) oraz w nieliczeniu mimo, że je Powiat bierze w rachubę, funduszków przeznaczonych na cele humanitarne, a więc specjalne, w kwocie K 7234·14 Subkomitet miasta Krakowa daje dowód życzliwego traktowania stosunków Powiatu, któremu miasto Kraków pragnie rzeczywistej, a wydatnej udzielić pomocy i uchronić rozwój Powiatu od wstrząśnień i zastoju. Policzenie udziału Podgórze w stosunkowej części i w majątku Rady powiatowej opiera się na analogii, jaką za zasadę przyjęto w Czechach przy wyłączeniu z okręgu Rady powiatowej Karlińskiej miast Holeszowice i Libeň, oraz na względach słuszności; Subkomitet uważa dom Rady powiatowej za rentujący się pośrednio, gdyż jego istnienie pozwala Radzie powiatowej użyć części dochodów, któraby w razie braku podobnego domu musiała być użyta na najem potrzebnych ubikacji na inne cele Powiatu.

Policzenie zaś w majątku Rady powiatowej wartości nieruchomości Zakładu sadowniczego bierze w rachubę wartość tej nieruchomości jako przedmiotu, mogącego być gwarancją odpowiedniego kredytu, społeczny zaś charakter powyższej instytucji uwzględnia Subkomitet przez odliczenie wartości sadu.

Jeśli się odtrąci policzoną wartość majątku w kwocie K 210.157·60 od ilości wykazanych do policzenia długów w kwocie K 828.372·20 pozostaje reszta długów w wysokości K 618.214·60, z której część przypadająca na Podgórze według klucza 40·36‰ wyniosłaby K 249.511·41.

Tej części długów amortyzację gotów jest Subkomitet przejąć na miasto Kraków, oprócz 40·36‰ części gwarancyi Powiatu wielickiego za kolej Wieliczka-Mszana dolna.

Uchwalony przez Subkomitet Komisji Rady miasta Krakowa dla rozszerzenia granic tegoż miasta na posiedzeniu w dniu 7 stycznia b. r. wniosek co do sposobu przyścia z pomocą Powiatowi wielickiemu z powodu wyłączenia z jego okręgu miasta Podgórze — przy podstawieniu liczb, ustalonych dotąd na wspólnem posiedzeniu Delegacji Wydziału krajowego, Powiatu wielickiego, miasta Podgórze i Krakowa w dniu 8 stycznia b. r., brzmi jak następuje:

I. Celem przyścia z pomocą autonomicznemu Powiatowi wielickiemu z powodu wyłączenia z jego okręgu miasta Podgórze, Rada miasta Krakowa zobowiązuje się wypłacać temuż Powiatowi przez lat 20, licząc od dnia faktycznej inkorporacji Podgórze, w ratach kwartalnych z dołu płatnych, taką kwotę, jakiej braknie do uzyskania przez Powiat z dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich, przy stopie tychże dodatków w wysokości 71½‰ sumy K 193.611·56 rocznie, zmniejszonej o ewentualne wyższe ponad dotychczasowe, uzyskać się mogące subwencje krajowe czy to w formie ukrajowienia dróg, czy też podwyższenia subwencji na ich utrzymanie.

II. Ponadto obowiązuje się Rada miasta Krakowa przejąć na gminę m. Krakowa obowiązek spłaty 40·36‰ długów Powiatu w kwocie K 249.511·41.

III. Rada miasta Krakowa przyjmuje z objętej gwarancyi Powiatu za oprocentowanie kapitału K 150000 na budowę kolej Wieliczka-Mszana dolna część, przypadającą na miasto Podgórze w wysokości 40·36‰.

IV. Rada miasta Krakowa zastrzega sobie 40·36‰ udziału w zwrotach, do jakich wobec Powiatu wielickiego obowiązana jest Powiatowa Kasa oszczędności z tytułu pomocy, otrzymanej od tegoż Powiatu na cele sanacji — a to na przeciąg takiego czasu, przez jaki miasto Kraków udzielać będzie pomocy Powiatowi wielickiemu.

Prezydent miasta:
Dr. Juliusz Leo m. p.

PROJEKT USTAWY

w przedmiocie połączenia król. wolnego miasta
Podgórze z stoł. król. miastem Krakowem.

Nr.

USTAWA

z dnia 191... w przedmiocie połączenia król. woln.
miasta Podgórze z stoł. król. miastem Krakowem, wyłączenia tegoż
miasta z okręgu Rady powiatowej wielickiej, oraz w przedmiocie zmiany
§§ 18, 42, 48, 49, 53, 67, 85 i 99 statutu stoł. król. miasta Krakowa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem
Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

Art. I.

Królewskie wolne miasto Podgórze, położone w autonomicznym Powiecie wielickim,
zostaje połączone z stoł. król. miastem Krakowem w jedną gminę miejscową, pod wspólną
nazwą stoł. król. miasto Kraków.

Art. II.

Wskutek tego połączenia przestaje miasto Podgórze istnieć jako samodzielna jednostka
administracyjna.

Art. III.

Równocześnie z przyłączeniem do Krakowa, zostaje miasto Podgórze wyłączone z okręgu
Rady powiatowej wielickiej.

Art. IV.

Gmina miasta Krakowa przejmuje prawa i obowiązki miasta Podgórze.

Art. V.

Gmina miasta Krakowa obowiązana jest ściśle dopełnić zobowiązań, przyjętych mocą
zawartej z miastem Podgórzem umowy, zatwierdzonej uchwałą Rady miasta Krakowa z dnia
..... 191... r., oraz uchwałą Rady miejskiej w Podgórzu z dnia
14, 15 i 16 kwietnia 1913 r.

Nad ścisłym dopełnieniem powyższych zobowiązań czuwać będzie Wydział krajowy, któremu w tym celu służy prawo zarządzić stosowne środki zaradcze.

Gdyby Rada miejska nie wstawiła we właściwym czasie w swój budżet kwoty, potrzebnej na pokrycie wydatków, połączonych z wypełnieniem takiego zobowiązania, będzie miał Wydział krajowy prawo i obowiązek kwotę tę wstawić do budżetu miejskiego.

Art. VI.

W celu złagodzenia, względnie usunięcia utrudnień w administracji powiatowej, powstających z powodu wyłączenia z okręgu Rady powiatowej wielickiej miasta Podgórze, oraz w celu uregulowania stosunków, wynikłych z odpowiedzialności gminy miasta Podgórze jako części powiatu, za zobowiązania powiatowej Kasy oszczędności w Wieliczce, obowiązana jest gmina miasta Krakowa:

- a) przejąć na siebie z długów Powiatu wielickiego spłatę sumy 249.511 koron 41 hal.;
- b) przejąć na siebie wobec funduszu krajowego obowiązek gwarancji oprocentowania sumy 60.600 koron, tworzącej część pierwotnej sumy 150.000 koron, której oprocentowanie, jako części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna, poręczyła Rada powiatowa wielicka uchwałą z 23 stycznia 1908;
- c) wypłacać Reprezentacji powiatowej w Wieliczce w pierwszych 20-tu latach po przejściu miasta Podgórze pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stoł. król. miasta Krakowa (Art. XV) corocznie w ratach kwartalnych z dołu, na podstawie wyniku podatkowego za rok ubiegły taką kwotę, która się równa różnicy pomiędzy $71\frac{1}{2}$ razy wziętą wydatnością jednego halera w gminach przy Powiecie wielickim pozostających, a kwotą 193.611 koron 56 halerzy.

Art. VII.

Z dniem wcielenia do stoł. król. miasta Krakowa miasta Podgórze, przechodzi na gminę miasta Krakowa obowiązek utrzymywania znajdujących się na wcielonym do miasta Krakowa obszarze dróg gminnych i powiatowych, jako dróg miejskich.

Art. VIII.

Dopokąd przyłączone tą ustawą terytorium miasta Podgórze przez przesunięcie linii akcyzowej nie zostanie włączone do okręgu akcyzowego krakowskiego, będą na tem terytorium pobierane na rzecz miasta Krakowa opłaty trunków w wymiarze, unormowanym dla Podgórze rozporządzeniem Wydziału krajowego z dnia 14 grudnia 1910 Nr. 274 Dz. u. kr. oraz na rzecz funduszu krajowego opłaty od piwa i opłaty szynkarskie w myśl ustawy z dnia 20 grudnia 1905 Nr. 11 Dz. u. kr. z r. 1906 — a miasto Kraków pobierać będzie zasiłek z funduszu krajowy, przeznaczony dla miasta Podgórze ustawą z dnia 1 marca 1910 Nr. 98 Dz. u. kr.

Z chwilą włączenia terytorium m. Podgórze do rejonu akcyzowego miasta Krakowa ma mieć na tem terytorium zastosowanie art. I. ustawy z dnia 20 grudnia 1905 Nr. 11 Dz. u. kr. z r. 1906, ustanie zaś wypłata zasiłku z funduszu krajowego.

W okresie przejściowym aż do wcielenia terytorium miasta Podgórze do okręgu akcyzowego krakowskiego pobierane będą na tem terytorium na rzecz miasta Krakowa dodatki do podatków konsumcyjnych od mięsa w wysokości 50% i od wina w wysokości 100%.

Art. IX.

Ustawy krajowe, obowiązujące w mieście Krakowie, mają obowiązywać także i w powstającym przez przyłączenie miasta Podgórze powiększonym terytorium miasta Krakowa, o ile tą ustawą dla tego terytorium osobne przepisy nie zostały wydane.

Obowiązująca w mieście Krakowie ustawa budowlana będzie obowiązywać także na terytorium niniejszą ustawą do miasta Krakowa przyłączonym, z następującymi wyjątkami:

1. Przez lat 9, licząc od dnia faktycznego połączenia miasta Podgórze z miastem Krakowem (Art. XV), nie będą w dzielnicy, z miasta Podgórze utworzonej obowiązywały wyrazy: „lub kosztów regulacyi i urzędzenia już istniejących ulic publicznych“ — z pierwszego ustępu § 16 a) w brzmieniu ustawy z 28 marca 1910 r. Dz. u. k. Nr. 89, ani też ostatni ustęp § 16 g) w brzmieniu tej samej ustawy, opiewający jak następuje:

„Magistrat może jednak z góry postanowić, że urządzenie ulicy w terminie oznaczonym, nastąpi przez organa gminne na koszt parcelującego, który obliczone przez Magistrat koszta winien złożyć w Kasie miejskiej przed uzyskaniem zezwolenia na podział gruntu i otwarcie ulicy“.

2. Aż do czasu zaprowadzenia w Krakowie w drodze ustawy obowiązku właścicieli domów do połączenia kanałów domowych z kanałami publicznymi, obowiązywać będzie w dzielnicy, utworzonej z miasta Podgórze ustawa z dnia 26 grudnia 1900 r., Dz. u. k. Nr. 17 z roku 1901.

Art. X.

Postanowienia §§ 18, 42, 48, 49, 53, 67, 85 i 99 statutu stoł. król. miasta Krakowa znosi się w ich dotychczasowem brzmieniu, a natomiast opiewać mają jak następuje:

§ 18.

Rada miejska składa się z 103 członków (radców miejskich). Z powyższej ilości członków Rady miejskiej wybierają wyborcy, zamieszkali na terytorium Krakowa, jakie istniało przed dokonaniem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich 72 radców, a wyborcy, zamieszkali na terytorjach, przyłączonych obecnie do Krakowa gmin i obszarów dworskich, 31 radców.

W szczególności zaś wybierają wyborcy zamieszkali na terytorium dotychczasowej gminy: miasto Podgórze 16 radców, Ludwinów 1 radcę, Zakrzówek z Kapelanką 1 radcę, Dębniki 1 radcę, Półwieś Zwierzynieckie 1 radcę, Zwierzyniec 1 radcę, Czarna Wieś z Kawiorami 1 radcę, Nowa Wieś Narodowa 1 radcę, Łobzów 1 radcę, Krowodrza 2 radców, część Prądnika Białego, oraz część Prądnika Czerwonego i Olszy 1 radcę, Grzegórzki-Piaski 1 radcę, Dąbie z Beszczem i Głębinowem 1 radcę, Płaszów 2 radców.

Wyborcy zamieszkali na przyłączonych do Krakowa obszarach dworskich będą wykonywali czynne prawo wyborcze razem z wyborcami tej gminy, z którą obszar dworski wspólną nosi nazwę.

Członków Rady miejskiej wybierają członkowie gminy prawo głosowania mający. Gdyby powyższa liczba radców miejskich pomiędzy jednym, a drugim wyborem przez śmierć, rezygnację lub utratę urzędów się zmniejszyła, wtedy Rada miejska do pełnienia obowiązków radców przyzwie tych, którzy przy odnośnym wyborze po wybranych w kole, oddziale lub okręgu wyborczym, do którego ubył radca należał, największą liczbę głosów otrzymali. Radcy przez Radę miejską przybrani, tylko do najbliższych wyborów obowiązki pełnić będą (§ 45).

§ 42.

Prezydenta wybiera Rada bądź z grona swego, bądź z grona wyborców, prawo obieralności mających.

Urzędowanie prezydenta trwa lat sześć, licząc od dnia złożenia przysięgi. Pierwszego, drugiego i trzeciego wiceprezydenta wybiera Rada ze swego grona (§ 48).

Do wyboru prezydenta i wiceprezydentów przystąpi Rada miejska najdalej w przeciągu dni 14 po opróżnieniu urzędu.

§ 48. ustęp pierwszy.

Urząd wiceprezydentów trwa do końca tego trzechlecia, w ciągu którego zostali wybrani. Każda odnowiona Rada wybiera trzech wiceprezydentów w sposób, przewidziany w § 43.

§ 49.

Członkowie Rady miejskiej urzędują bezpłatnie. Za sprawowanie interesów gminy poza jej obreębem mogą żądać wynagrodzenia.

Pobory służbowe prezydenta i wiceprezydentów miasta oznacza Rada miasta.

§ 53. ustęp pierwszy.

W razie rozwiązania Rady miejskiej przez polityczną Władzę krajową mają być najdalej do sześciu tygodni rozpisane nowe wybory 103 członków Rady.

§ 67.

Do ważności uchwał potrzeba oprócz przewodniczącego obecności 40 radców miejskich.

§ 85.

Prezydenta miasta zastępuje we wszystkich sprawach w razie przeszkody pierwszy wiceprezydent, a gdyby przeszkoda także u niego zachodziła, wiceprezydent drugi, w razie przeszkody zaś, zachodzącej u ostatniego, wiceprezydent trzeci.

Prezydent może pod własną odpowiedzialnością powierzyć zastępstwo w sprawach do jego zakresu należących, na czas dłuższy aż do odwołania tak pierwszemu, jak drugiemu i trzeciemu wiceprezydentowi i wogóle czynności prezydyalne tak rozłożyć, jak tego wymaga interes miasta.

Rozdział czynności prezydyalnych podaje prezydent do wiadomości Rady i Magistratu.

§ 99. ustęp pierwszy.

W obradach kolegialnych Magistratu biorą udział pod przewodnictwem prezydenta lub jego zastępcy, wiceprezydenci miasta, dyrektor, starsi radcy i radcy Magistratu, z głosem stanowczym. W sprawach sanitarnych fizyk miejski, w sprawach budowlanych dyrektor Budownictwa, a w sprawach rachunkowych i skarbowych dyrektor miejskiej Izby obrachunkowej, mają w obradach Magistratu także głos stanowczy. Tych urzędników zastępują z głosem stanowczym zastępcy ich w kierownictwie odnośnych Wydziałów.

Art. XI.

Aż do czasu zmiany drogą ustawy krajowej, obecnie obowiązujących w mieście Krakowie przepisów statutu, dotyczących ordynacji wyborczej, mają w dzielnicy utworzonej z terytorium miasta Podgórze obowiązywać przepisy dotąd w mieście Podgórzu obowiązującej ordynacji wyborczej gminnej, z następującymi zmianami:

- a) 1. Na podstawie spisu wyborców będą utworzone 3 Koła wyborcze, z których pierwsze wybiera do Rady miasta Krakowa 5 radców i 4 zastępców, drugie 5 radców i 4 zastępców, a trzecie koło 6 radców i 4 zastępców.
2. Co do powołania i składu Komisji reklamacyjnej oraz co do sposobu załatwiania reklamacji, dalej co do rozpisania wyborów, tworzenia Komisji wyborczych, sposobu przeprowadzania wyboru i głosowania, wreszcie co do ogłaszania wyników wyborów, wnoszenia zarzutów przeciw wyborowi i ich załatwiania, tudzież co do weryfikacji wyboru, obowiązywać mają przepisy §§ 34—40 statutu m. Krakowa, oraz przepisy regulaminu wyborczego, obowiązującego w Krakowie.
- W sprawie wyboru prezydenta i wiceprezydentów miasta obowiązują postanowienia statutu miasta Krakowa.
3. Bierne prawo wyborcze przysługiwać będzie w pierwszych 12 latach, licząc od dnia faktycznego połączenia miasta Podgórze z miastem Krakowem, w dzielnicy Podgórzu jedynie wyborcom, zamieszkałym stale przynajmniej od roku w Podgórzu.
- b) Radcy miejscy i zastępcy z dzielnicy Podgórze wybierani będą na lat 6.

Po upływie trzech lat od pierwszego wyboru, dokonanej po wejściu w życie niniejszej

ustawy, tudzież po upływie trzech lat od wyboru dokonanego skutkiem rozwiązania Rady miejskiej, ustąpi na zasadzie dokonanego losowania z pierwszego i drugiego Koła wyborczego po 2 radców i po 2 zastępców, a z Koła trzeciego 3 radców i 2 zastępców.

Na przyszłość zaś co trzy lata ustępować będą ci radcowie miejscy i zastępcy, którzy już przez 6 lat ten urząd sprawowali.

Po upływie pierwszego trzechlecia, do ilości radców miejskich i zastępców, którzy mają ustąpić, wliczyć należy tych radców i zastępców, którzy ubyli przez śmierć, rezygnację lub z innych przyczyn.

Z upływem każdego dalszego trzechlecia dokonany być ma wybór radców i zastępców na wszystkie opróżnione miejsca. W miejsce radcy ubywającego przed końcem okresu wyborczego, powołany być ma do grona Rady miejskiej zastępca z tego samego Koła wyborczego, z którego radca ubył.

Z pomiędzy zastępców ten będzie powołany, który przy wyborze największą ilość głosów otrzymał. W razie równości głosów rozstrzyga los.

Gdyby jednak tyle radców wybranych z dzielnicy Podgórze ubyło, iżby liczby radców z jednego Koła wyborczego nawet przez powołanie wszystkich z tego Koła zastępców uzupełnić nie można, będzie bezzwłocznie na podstawie ostatniej listy wyborczej rozpisany wybór uzupełniający z tegoż Koła wyborczego.

Radcy i zastępcy w wyborze uzupełniającym wybrani, urzędować będą tylko do końca okresu wyborczego tych radców i zastępców, w których miejsce zostali wybrani.

Art. XII.

Czas trwania mandatu członków Rady miasta, wybranych z terytorium Krakowa, jakie istniało przed obecnym przyłączeniem gminy miasta Podgórze, nie doznaje zmiany przez obecne rozszerzenie granic miasta Krakowa.

Art. XIII.

W okresie 12 lat, licząc od dnia faktycznego połączenia miasta Podgórze z miastem Krakowem, ma być jeden członek Prezydium miasta Krakowa (prezydent i trzech wiceprezyci) wybierany z grona radców miejskich z Podgórze.

Art. XIV.

Wybór członków Rady miasta Krakowa z okręgu wyborczego, utworzonego z powodu połączenia z miastem Krakowem miasta Podgórze, nastąpi najpóźniej w ciągu 4 tygodni po faktycznym połączeniu obu miast.

Art. XV.

Termin, w którym terytorium miasta Podgórze przejdzie pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stołecznego królewskiego miasta Krakowa wyznaczy c. k. Namiestnictwo, w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Z dniem tym przestaną na przyłączonym obecnie do miasta Krakowa terytorium obowiązywać ustawy krajowe, którym ono jako samoistna gmina miejska podlegało, a natomiast zaczną obowiązywać ustawy krajowe (art. IX), którym podlega miasto Kraków.

Z dniem powyższym zostanie rozwiązana Rada miejska w Podgórzu. Do terminu w niniejszym artykule oznaczonego pozostanie w terytorium do miasta Krakowa obecnie przyłączonym, nadal w mocy urzędowa działalność c. k. władz państwowych i administracyjnych.

Art. XVI.

Od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy aż do chwili faktycznego połączenia, będzie mógł zarząd miasta Podgórze zaciągać zobowiązania i pozbywać majątek w granicach, przyzwolonych statutem miasta Krakowa, jednak tylko na podstawie zgodnego porozumienia się Burmistrza z Prezydentem miasta Krakowa, względnie na podstawie zgodnych uchwał obu Rad miejskich, które w wypadkach przez statut miasta Krakowa wymaganych, mają być przedło-

żone Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia. W braku porozumienia między Burmistrzem miasta Podgórze a Prezydentem miasta Krakowa, ma być dana sprawa przedmiotem uchwały obu Rad miejskich, a w razie braku zgodności rozstrzygnie ją Wydział krajowy ostatecznie.

C. k. Namiestnictwo i Wydział krajowy zarządzają, aby działalność urzędów państwowych i autonomicznych, o ile ona dotyczy przyłączonego niniejszą ustawą terytorium miasta Podgórze, jak najspieszniej przekazaną została gminie miasta Krakowa, w zakresie statutem tejże gminy określonym.

C. k. Namiestnictwo zarządzi również, aby w miejsce c. k. Władz państwowych, właściwych dotychczas dla miasta Podgórze, czynności odnośne objęły c. k. Władze, właściwe dla miasta Krakowa.

Wydział krajowy wyda odpowiednie zarządzenia, aby majątek i dobro gminne miasta Podgórze inwentarycznie gminie miasta Krakowa oddane zostały.

Art. XVII.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. XVIII.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.